
3 1761 06633227 1

DEN GAMLE STUE.

KJØBENHAVN 1895

KONGELIG HOF MUSIKHANDEL

Er I dydig? Er I smuk?

HAMLET.

Jeg, som skriver denne Bog, er ung endnu og smuk og rig og dybt bedrøvet.

Min Ungdom og min Skønhed er mig en Gru, og jeg véd ikke, hvad jeg skal gøre med det Guld, jeg har i mine Hænder. Min Sorg synger hver Dag den samme Sang i mit Øre. Den rasler i Folderne paa mit Slæb, den sukker i Blomsten, som dufter i mit Bælte. De lange Nætter sidder den paa Kanten af min Seng og jager Drømmen bort med sine lyse Øjne.

Men det, jeg her har skrevet, er Løgn.

Da jeg skrev det, var det Sandhed: nu er det Løgn. I samme Nu, jeg saa det paa Papiret, vidste jeg, at min Ungdom er min

Styrke og min Ret, og var jeg grim, kunde jeg ikke leve, og var jeg fattig, vilde jeg dø.

Og stundom er jeg glad, saa der er ingen Ting i Verden uden min Glæde.

Saadan er det med mig.

Men jeg lader det staa, som det er skrevet, fordi jeg véd, at den Tid kommer, og snart, da det atter bliver Sandhed, indtil det atter er Løgn.

Og saadan vil min Bog vokse i stille og stormfulde Timer, til den naar den Dag, da jeg blev, hvad jeg er nu.

Men dette er atter Løgn. For jeg har al Tid været den samme.

Men der var en Stund, hvor han saa mig, som jeg er, og dér skal min Bog ende. For efter den Tid var der kun lidt, som var anderledes end det, der staar i andre Bøger, og mindre endnu, som jeg kan huske.

Lad det nu være, som det vil. Sandt er det, at der staar i Verden en Stue, hvor Lykkens Lys tændtes for mine Øjne. Og Lyset sluktes, og Døren er stængt for mig.

Og dersom nogen efter det, jeg her har skrevet, tror, jeg er en stor og foragtelig Forbryder, da har han sandelig Ret. Men om han tror, jeg er forskudt af Verden, da tager han fejl.

For jeg gaar rank og rolig, hvor de andre gaar, og er velkommen blandt de bedste. Lyset i de høje Sale skinner paa mit Haar, Mændene hædrer mig med deres Attraa og Kvinderne med deres Misundelse.

Der er hun én, som kender min Brøde, og han har dømt mig.

For han er den, som blev i Stuen, hvor Lyset er. Men jeg er den, som gaar paa Gaden.

Stuen vender ud mod Torvet, der er saa stort og saa fornemt, at der ikke handles paa det.

Om Dagen larmer Vognene, men fjernt; for Huset, hvori Stuen staar, er trukket langt tilbage, og Murene er tykke som et Slots. Ved Aften ligger Torvet i tusinde Lys; om Natten hører man Fontænens Rislen, som aldrig begynder og aldrig hører op, og Raab, som ingen véd, hvad er, og ensomme Trin, som kommer nærmere og gaar bort igen.

Stuen er loftet højt over Torvet. Dens Vindue er en Dør, som fører ud til en Balkon med mange, røde Blomster. Naar Blæsten pisker dem, flagrer Bladene helt over i Fontænens Bassin og gynger paa Vandet.

Stuen er lang og dyb.

Derhenne, hvor Vinduet er, vælder Lyset ind ad brede, brogede Ruder; men inderst, hvor Kaminen rækker til Loftet, er der al Tid mørkt.

Aldrig saa nogen Gardinet draget for Vinduet. Men om saa Solen kunde skinne til Stuens Bund, vilde den ingen Tid se et Menneske derinde. Om Dagen er Stuen død.

Saa sært ligger den i Huset, at den ingen Steder hører til. Det daglige Liv gaar uden om den, og selv naar hele Huset staar i Lys, og Hestene stamper

i Porten, og Glassene klirrer, og Musiken toner i de store Sale, er Stuens Dor bestandig lukt.

Ingen er nogen Sinde traadt over dens Tærskel uden dens Herre og Frue og den ældste Tjener i deres Brød.

For Stuen er Husets Sjæl og Sagn og Lønkammer.

Dertil var den allerede bestemt af ham, som byggede Huset, og saa kunstig forstod han at indrette det, at ingen kunde falde paa, at den var til, uden de som vidste det. Da saa Arbejdet var endt, bandt han Bygmesterens Tunge med en dyr Ed og en vægtig Pung, og Manden holdt, hvad han havde svoret.

Saa smykkede Bygherren Huset saa rigt, som det var muligt efter de Tiders Evne, med Gyldenlæders Tapeter og brogede Ruder og kostbare Tæpper fra

Østerland. Men han satte intet Bohave derind før til allersidst. Da bragte han to prægtige Armstole, som han havde ladet gøre i Majland.

Sælsomme saa de ud. De gled saa let over Gulvet, at et Barn kunde flytte dem, og var saa store, at Mennesker blev ganske smaa, naar de satte sig i dem. Træværket var udskaaret med Fugle og Dyr, hvis Ansigter grinede forunderlig i Mørke, men sluktes, naar der kom Lys.

Da alt saaledes var ordnet paa det bedste, kaldte han en gammel Tjener, som havde været i Huset, fra han var Barn, gav ham en Nøgle til Stuen og bød ham vogte den tro. Hver Aften, naar det skumrede, skulde han tænde Lysene paa Kaminen, og saadan skulde han gøre det, om saa han vidste sit

Herskab paa Rejse i fjerne Lande. Hver Morgen skulde han med egne Hænder bringe Stuen i Orden. Ingen uden han selv maatte nogen Sinde betræde den.

Om Aftenen paa den Dag, da han tog sit nye Hus i Besiddelse, førte han sin Hustru ind i Stuen, efter at han først havde vist hende al den anden Herlighed.

Hun saa sig forundret om. Men han bragte hende til Sæde i en af de store Stole, satte sig selv i den anden og talte saaledes til hende:

»Mit Hjerte . . . dette Kammer er dit og mit og ellers ingens i Verden. Jeg lagde det lønligst i Huset, fjernt fra Kontorerne, hvor vi arbejder, fra Gangene, hvor vore Folk gaar, og Salen, hvor vi bænker vore Gæster, ja, selv fra Ægtesengen, hvor du sover ved min Side.«

Hun tog hans Haand og kyssede den og saa paa ham.

»Det skal være vor Ægtestands Tempel, helliget ved vor Kærlighed, som er større, end noget, vi véd. Her vil vi bede til ham, som gav os hinanden. Her vil vi tale sammen frydefuldt og alvorligt, hver Aften, naar vore Hjerter driver os dertil. Og naar vi en Gang dør, da skal vor Søn føre sin Hustru herind, og de skal gøre som vi.«

Derefter skrev han det op paa et Dokument, saadan som det var sket, og de beseglede det begge med deres Navne. Dokumentet gemte han i et hemmeligt Rum i Væggen. Da det saaledes altsammen var fuldbragt, lagde de sig paa deres Knæ og bad med Hænderne foldede i hinanden enfoldig til Gud, forinden de gik til Sengs.

De to er døde forlængst. Men deres Søn efterlevede deres Vilje, og hans Søn igen, og saaledes fremdeles helt op til den Tid, som nu er.

Og om end Rigdommen steg og sank i Tidernes vekslende Lykke, saa blev det gamle Hus paa Torvet bestandig i Slægtens Eje. For han, som var dens Hoved, var alle Tider saadan, at han værgede sit Fædrenehjem.

Stuen stod ukrænket, som det var bestemt, og Dokumentet blev gammelt og gult i det hemmelige Rum i Væggen. Kun én Gang i hver Herres Tid blev det taget frem, og det var den Aften, han første Gang førte sin unge Hustru ind i Lønkammeret. Saa skrev de deres Navn paa det og forvarede det igen.

Men det blev Skik, at enhver af dem, som tog Stuen i retmæssig Be-

siddelse, smykkede den med et Stykke Bohave efter sin Sans og sit Hjerte. Og sælsomme var de Ting, som i Tidernes Løb flokkedes om de to store, sælsomme Stole.

Der var en af Husets Ejermænd, som var mild og munter indtil Enden. Han satte sin Hustru et Æreminde i en kostelig, rigt indlagt Rok, der snurrede lystig hver Aften i mange, gode Aar og blev saa staaende med Garn paa Tenen.

Der var én, hvis Tanker flakkede bestandig og havde aldrig Ro, og hvis Forstand sluktes, forinden han døde. Han skænkede Stuen en kunstfærdig Fremstilling af Himmelbanen. Naar man trykkede paa en Fjer, saa lyste Kloderne og løb deres evige Veje, og han sad og legede med Stjernerne til sin sidste Dag.

Der var en anden, hvis Hustru ræddedes for Stuens store Stilhed, og ikke kom der uden den ene Gang. Han biede i fem Aar og lod saa gøre en Dukke, en Kvinde, i Legemsstørrelse, og pragtfuldt klædt. Han satte den paa en Stol ved Vinduet, saa Lyset faldt paa dens tomme Ansigt. Men hans Søn, som elskede sin Moder, rykkede Dukken tilbage, saa den skjultes i Gardinet.

Der var én, hvis Hustru havde for Skik at synge, naar hun var bedrøvet, og var det tit. Hun bragte et Spinet med spinkle, skønne Toner, der sang, som Moderen synger sit Barn i Søvn. Klangen blev i Tiden saare tynd. Naar der blev spillet i Stuen ved Nattetid, lød det ud over det stille Torv som Nyn i Luften, og ingen, som gik forbi kunde vide, hvad det var.

2

Der var ogsaa én, som lod sin Hustru male og hængte Billedet paa Væggen. Han brød sit Ægteskab, og hans Sønnesøn tog Billedet bort. Men der, hvor det havde været, blev en lys Plet, som ikke lod sig udviske.

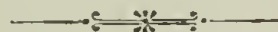
Han, som var Husets Herre paa den Tid, da det sker, som fortælles i denne Bog, havde ingen Ting bragt endnu. Men hans Hustru havde stillet det op, der havde fanget hendes Øje længst af alt, hvad hun havde set af Kunst paa sine lange Rejser.

Det var en Krukke af urimelig Form og stor og blank og bleg i Farven. Paa dens Side var afbildet en nøgen Mand, som vred sig gennem Torne. Den stod paa et Stenbord, som var hugget af et Fjæld ved Jerusalem.

Saadan stod Stuen.

Hver Aften, naar det mørknede, tændte Husets ældste Tjener Lysene paa Kaminen. Hver Morgen, før nogen vaagnede, ordnede han Stuen med sine egne Hænder og vandede de røde Blomster paa Balkonen. Naar det var Vinter, strøede han Krummer til Spurvene, der flokkedes paa Balustret og skreg.

Men han, som ejede Huset, hed Cordt. Og hans Hustru var Fru Adelheid.

Cordt sad i en af Armstolene ved Kaminen og læste.

Han var selskabsklædt og holdt paa Skødet sin Klaphat og sine Handsker. Han vendte Bladene hurtig. Hvert Øjeblik strøg han sit store Haar fra Panden; hvert Øjeblik saa han efter Fru Adelheid, der gik op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen.

Hun var meget høj og slank. Hendes Ansigt var hvidt som hendes hvide Kjole. Hendes Mund var meget rød, hendes Øjne store og underlige. Hun havde Blomster i Haaret og ved Bæltet.

»Du læser jo ikke, Cordt,« sagde hun, mens hun gik med Ryggen til ham.

Han lukkede Bogen og lagde den fra sig. Saa drejede han Stolen saadan, at han vendte Ansigtet mod hende. Hans Øjne var større end hendes og mægtigere, hans Mund stærkere.

»Du er saa smuk,« sagde han.

Hun lo sagte og tog hans Haand og kyssede den.

»Du er saa dejlig,« sagde hun.

Hun gik igen. Han strakte Benene fra sig og lagde Hovedet tilbage i Stolen, men fulgte hende hele Tiden med Øjnene. En Gang imellem stod hun stille og rettede paa sin Dragt, lod Fingrene løbe over Spinetets Tangenter og gik saa gennem den aabne Dør ud paa Balkonen. Han kunde ikke se hende fra sin Plads,

men hendes hvide Kjoleslæb laa helt ind i Stuen, og det saa han paa.

Saa kom hun tilbage, satte sig paa Armen af den anden Stol og gyngede med Benet.

»Jeg kan ikke lide, du er i godt Humor, Adelheid,« sagde han.

Hendes Øjne skinnede. Hun saa mod Kaminen, hvor en Brændeknude laa i Gløder.

»Du skulde drikke dig et Glas Vin, Cordt.«

»Jeg kan ikke lide Vin.«

»Det kan jeg heller ikke. Men Rusen. Den gør saa let. Det bliver saa dejligt altsammen.«

»Har du drukket?«

»Men Cordt da . . . hvor falder du paa det?«

»Fordi du er saa let, og jeg saa dejlig.«

Hun gik hen til ham og lagde sin Kind paa hans Haar.

»Nu maa du ikke ødelægge det for mig,« sagde hun. »Du kan gøre det med et eneste Ord, og det vilde være stor, stor Synd. Du siger, jeg er smuk, og jeg er glad, fordi du synes det, og fordi jeg skal ud med dig, og fordi du er smuk og min. Saa er vi langt fra hinanden og nær ved hinanden alligevel. Saa nikker vi til hinanden, som vi plejer, og véd, hvad vi véd.«

Han gjorde sig lempelig fri for hende.

»Sæt dig lidt, og snak med mig,« sagde han.

Hun kyssede ham og satte sig i Stolen og glemte straks sit Mismod. Hendes Øjne skinnede som før. Han pirrede Gløderne frem af Asken og

kastede et Stykke Brænde ind. De sad og saa paa, hvordan det fængede, og Røgen omspændte det og bølgede. Hendes Fod dansede paa Gulvtæppet; han skyggede med Haanden over Øjnene og forfulgte sine Tanker.

»I mine første Studenteraar var vi fem gode Venner, som mødtes hver Lørdag Aften,« sagde han. »I Reglen hos mig, for jeg havde bedst Raad. Vi sad og drak Vin til den lyse Morgen og fulgte saa hinanden hjem.«

»Saa var I vel fulde.«

»Jeg ved ikke. Det var vi sagtens. Vi talte saa højt og dybt. Vinen gjorde os større, modigere, finere. Næste Dag var vi jo anderledes, mere tilknappede og kølige. Men vi kunde se hinanden frit i Øjnene, for vi havde aldrig noget at angre. Det gjorde ingen Ting, om

vi havde ladet os rive hen. Vi kendte hinanden saa godt og stolede paa hinanden.«

Hun sad og saa paa ham, mens han talte, men sagde ingen Ting. Han kastede mere Brænde paa Ilden, helt i Tanker, indtil hun tog et Stykke ud af hans Haand og lagde det bort.

»Du stikker jo Ild paa Huset.«

»Man skulde aldrig drikke Vin med fremmede,« sagde han. »Man ruller jo dog ned, naar man klæder sig af. Og det er jo det, man gør.«

»Du siger det, som om det var Drukkenskab,« sagde hun.

Han gav ikke Agt paa hendes Ord, men blev ved:

»Man knapper sig op, man viser sig frem. Se paa deres Øjne og deres Smil. Jeg har haft det i mine egne

Øjne . . . jeg har hundrede Gange pludselig set dem nøgne alle sammen rundt om Bordet.«

»I det gode Selskab, Cordt?«

»Hvor ellers?«

»Jeg forstaar det ikke,« sagde hun. »Jeg kender ikke de Mennesker, du taler om.«

»Du skal sammen med dem i Aften, Adelheid.«

Hun trak fortrydelig paa Skuldrene og trommede med sin Fod paa Tæppet.«

»Adelheid.«

Hun saa paa ham, og hendes Øjne var mørke og vrede. Han tog hendes Haand og holdt den fast i sin.

»Jeg har set det i Øjne, der saa paa dig, Adelheid.«

Hun rev sin Haand til sig.

»Det er saa grimt, Cordt.«

Hun rejste sig og gik hen til Balkondøren. Han saa efter hende, og hans Øjne tindrede.

»Adelheid.«

Hun stod med Ryggen mod ham, lænet til Karmen og knappede sine Handsker. Han bøjede sig frem over og klemte Hænderne fast om Stolens Arme.

»Jeg har sét det i dine Øjne, Adelheid.«

Hun rørte sig ikke, sagde ikke et Ord. Da hun var færdig med Handskerne, samlede hun sit Slæb og gik ud paa Balkonen.

Majluften var kold, og hun gøs i sin lette Dragt. Lygterne skinnede mat gennem Taagen; der kørte mange Vogne over Torvet. Hun kunde høre Seletøjet ringle i Porten; Tjeneren gik og trampede dernede.

Hun vendte sig om og stod i Doren og saa paa Cordt. Han havde drejet sin Stol mod Kaminen. Hun kunde ikke se andet af ham end hans ene Skulder og Arm, hans store Haar og saa hans Ben.

»Vognen er der,« sagde hun.

Han rejste sig og gik hen imod hende.

»Du maa ikke være vred paa mig,« sagde han mildt. »Jeg har det ikke godt.«

»Er Du syg?«

»Ja . . . maaske . . . nej, ikke saadan.«

»Ja, for min Skyld kan vi gerne blive hjemme. Min Glæde har du ødelagt.«

»Har jeg?«

»Naturligvis har du det. Det var for dig, jeg gjorde mig smuk . . . det var dig, jeg vilde til Fest med.«

»Var det?«

Han tog hendes Haand og trak hende hen til Kaminen.

»Sæt Dig, Adelheid . . . jo . . . blot et Minut. Skal vi blive hjemme i Aften . . . hente Vin . . . holde Fest . . .«

»Ja . . . du er i Festhumør.«

»Vær nu god, Adelheid. Du er min Fest . . . det véd du jo . . . det véd du jo fra hundrede dejlige Dage. Vil du som jeg i Aften, saa gør vi det. Og du er smuk for mig, og jeg for dig, og vore Øjne skinner.«

Hun saa ikke paa ham, men rystede paa Hovedet.

»Jeg vil blive hjemme, hvis du ønsker det,« sagde hun.

De sad tavse. Lysene paa Kaminen viftede og dryppede i Trækvinden.

»Det er underligt,« sagde han saa. »Husker du den Aften i London, Adelheid, da vi skulde paa det store Bal? Da bad jeg dig blive hjemme, og du gjorde det og var glad.«

Hun lagde sig langt tilbage i Stolen med Armene under Nakken.

»Jeg var ikke glad den Aften,« sagde hun.

Han løftede Hovedet og lyttede.

»Jeg bøjede mig, Cordt, men jeg var ikke glad. Jeg spillede Komedie for dig.«

Hun mødte hans Blik. Hendes Øjne var rolige og bedrøvede, og hun tog dem ikke til sig, mens hun talte.

»Jeg var ond, Cordt. Jeg hadede dig. Jeg løj for dig. Jeg dansede paa

Ballet Time for Time, imens jeg sad og holdt din Haand og lod saa glad.«

Hun lod sig glide ned af Stolen og laa paa Knæ foran ham med Hænderne foldede om hans Knæ og ydmyge Øjne paa hans Ansigt.

»Se ikke saa underlig paa mig, Cordt. Saadan er jeg jo. Jeg elsker dig. Men jeg kan ikke leve, uden de andre ... uden at de sér det, sér min Lykke. Jeg vil være smuk, og de skal forelske sig i mig, og jeg skal være din. Jeg bryder mig kun om at være smuk, naar jeg er forelsket. Se ikke saadan, Cordt.«

Hun knugede sig til ham og tiggede med sine Øjne.

»Jeg er jo ikke ond, Cordt — vel? Jeg var jo Dag og Nat hos vores lille Barn, da han var syg ... ikke Cordt?«

»Jo,« sagde han.

»Ja ... det var jeg. Men jeg kan ikke altid være stille.«

Han rejste hende op og gik gennem Stuen med Armen om hendes Liv. De gik ud paa Balkonen. Der kom en Vogn i skarpt Trav over Torvet, og lidt efter én til og en hel Mængde. De kom rundt om fra Gaderne, men for af Sted i samme Retning og forsvandt om et Gadehjørne. Hovslagene klikkede mod Stenbroen, Lygterne skinnede paa de blanke Kalescher, Kusk og Tjener sad stive og sorte paa Bukken.

»Kom saa, Adelheid,« sagde han. »Lad os tage af Sted.«

Lysene paa Kaminen brændte ned, og Ansigterne paa de store Stole grinede i Mørket. Da Morgenen gryede, kom

den gamle Tjener og gjorde Stuen i Orden. Da det blev Aften, tændte han Lysene.

Han gjorde det næste Dag og næste igen og mange Dage derefter. Solen stod op, og Solen gik ned. Vandet plaskede i Fontænen, Lygterne lyste, og Menneskene mylrede over Torvet. De røde Blomster straalede paa Balkonen, og hver Aften faldt Lyset gennem den aabne Dør.

Men Sommeren gik, og der kom ingen i Stuen.

Fru Adelheid stod paa Balkonen.

Hun plukkede de røde Blomster og kastede dem ned over Torvet. Hun var i lang, hvid Kjole; paa Gulvet laa hendes Handsker og hvide Boa. Hun kom fra Theatret og havde kedet sig.

Nu vendte hun sig om mod Stuen.

Cordt sad sammensunken foran Kaminen og stirrede. Hun vilde se hans Ansigt og kaldte paa ham. Han skød Stolen tilbage og saa hen.

»Jeg tænkte paa Stykket, vi saa,« sagde han.

»Ja, det var dumt.«

Hun trak den anden Stol ud paa Gulvet, saa hun kunde se Krukken med den nøgne Mand, der vred sig gennem Torne.

»Der var en Tid, da jeg var træt af Lovene,« sagde Cordt. »Jeg glædede mig, naar Digteren viste mig et Ægteskab, som blev brudt i Elskov. Jeg tænkte, Menneskene voksede ved det, og der blev højere til Himlen og grønnere paa Jorden.«

Hun gøs igen og svøbte Kjolen tættere om sine Fødder.

»Nu er jeg saa træt af det ulovlige. Jeg væmmes ved disse Fruer og deres Elskere.«

»Du er jo selv gift nu,« svarede hun.

»Hvad siger du?«

Han saa op. Hun kunde se, at

han ikke havde hørt hendes Ord, og hun var glad ved det.

»Der maa vel være en Konflikt,« sagde hun.

»Naturligvis. Det maa der jo. Det er jo det. I gamle Dage maatte de ikke faa hinanden, og nu maa de ikke blive sammen.«

Hun sagde ingen Ting, men lod sin Haand glide over Krukken.

»Alle disse utro Koner har gjort Elskoven mindre. Jeg kunde tænke mig, at en fin Kvinde kvalte sin Forelskelse, fordi hun ikke vilde ud i det.«

»Fordi hun var bange.«

»Fordi hun var fin.«

De sad en Stund tavse og saa paa Gløderne, der blev borte i den hvide Aske.

»Tror du, der er mange, der gør det?« spurgte hun.

Han saa op.

»Tror du, der er mange utro Koner?«

»Jeg véd ikke. Hvorfor skulde de ikke gøre det?«

Han støttede Hovedet i sine Hænder. Fru Adelheid legede med Krukken.

»Men jeg forstaar ikke, Folk gider gaa i Theatret.«

»Hvor skal de gaa hen?«

Han skød sin Stol tilbage, saa han kunde se hende. Hun blev siddende, som hun sad og tænkte paa ingen Ting.

»Adelheid,« sagde han, »du vilde nødig hjem i Aften.«

Hun lagde sig tilbage i Stolen og saa paa sine Hænder.

»Aa,« sagde hun. »Jeg havde Lyst til at spise ude.«

»Jeg vilde saa gerne talt med dig.«

»Jeg tog jo ogsaa hjem, min Ven,« svarede hun og rakte Haanden ud imod ham.

Han saa den ikke, og hun lod den falde.

»Jeg vilde helst blevet hjemme fra Theatret, Adelheid.«

»Ja vel,« svarede hun og trak ganske lidt paa Skulderne. »Jeg forstod det ikke.«

»Men saa i Theatret forstod du det. Og saa vilde du dog alligevel spise ude.«

Han bøjede sig over mod hende for at fange hendes Blik. Hun sagde ingen Ting og saa ikke paa ham.

»Adelheid.«

Fru Adelheid rynkede Panden.

»Jeg gaar nu ikke i Theatret for Komediens Skyld,« sagde hun. »Den

morer mig ikke. Men det morer mig at se paa dette Hav af Mennesker, høre det larme og stilne af igen. Jeg kan godt lide, naar de klapper, og naar der er ganske stille, mens de siger noget godt paa Scenen. Saa synger det i mig, og jeg har det godt.«

Han saa et Øjeblik paa hende; saa lo han og gned sine Hænder. Fru Adelheid drejede Stolen om imod ham og saa nær, at hendes Knæ rørte ved hans.

»Hvad er det saa, du vilde tale med mig om i Aften?« spurgte hun. »Som ikke kunde opsættes, til Theatret var forbi? som ikke kunde gemmes en Time, siden jeg nu havde Lyst til at spise ude?«

Han saa paa hende og rystede paa Hovedet.

»Var det noget? Eller var du bare træt og tom, som jeg var det? . . . som de utro Hustruer er det? og de moderne Digtere og . . . alle?«

»Nej, Adelheid,« sagde han. »Nej. Det var ikke noget. Ingen Ting.«

»Jeg véd ikke, hvad du mener,« sagde hun og kastede sig pludseligt og stærkt tilbage i Stolen. »Der er noget bag dine Ord.«

Cordt nikkede.

»Du er ond mod mig. Hvad er der i det, jeg gør? Vi lever ikke anderledes end andre Folk af vor Kreds, det jeg véd af. Vi rejser, gaar i Theatret, tager ud og sér vore Venner hos os. Vi træffer sammen med morsomme Mennesker, Kunstnere . . . alle dem, der er noget.«

»Morer du dig al Tid blandt de morsomme Mennesker?«

Hun saa lidt usikkert paa ham.

»Der er ikke noget al Tid noget Steds,« sagde hun.

»Nej,« sagde han. »Gud bedre det. Det er der ikke.«

De sad tavse, hver i sine Tanker. Saa strøg han sit Haar fra Panden og sagde roligt:

»Prøv paa, om du kan forstaa mig, Adelheid. Naar man gifter sig og bliver Moder, saa plejer man at blive stille ... mere stille, mener jeg. Jeg mener, saa er der Sejre, man ikke kan vinde, Triumfer, man ikke kan opnaa . . . som man ikke bryder sig om. Man bryder sig ikke om dem, Adelheid, fordi man har uddybet sit Liv . . . fordi man

er kommen én Mand saa nær, at andre Mænds Nærmelse er én ubehagelig. Saa bliver man stille . . . mere stille. Og Stilheden er ikke tom, men rigere netop end det andet.«

Hun saa paa ham med et underlig nysgerrigt Glimt i de vrede Øjne.

»Er du jaloux?« spurgte hun.

Han rystede paa Hovedet og slog med Haanden. Men hun sprang op og stod foran ham med store, stolte Øjne.

»Da skulde du være det, Cordt,« sagde hun. »Du skulde være det. Jeg er din, og jeg elsker dig. Du vandt mig en Gang, se til, du kan bevare mig. Kæmp om mig, Cordt. Jeg er ung, og jeg er smuk, og der er mange Mænd i Verden.«

Han rejste sig sindigt og saa paa

hende, saa hun et Øjeblik troede, han vilde slaa hende.

»Du bliver seks og tyve Aar i næste Maaned,« sagde han. »Og for Resten slaas vi ikke i vor Familie for at beholde vore Koner.«

»Cordt.«

Hun satte sig uden at vide, hvad hun gjorde. Han saa paa hende, og hun saa paa ham igen. Hun kunde ikke lade være at tænke paa, hvor høj han var; og hvor han bar sine Klæder frit; og at hans ene Skulder var lidt lavere end den anden.

Saa gik han hen i Stuen, saa hastig, at han var ved at snuble over Tæppet. Han tumlede med den gamle Rok og trak den ud paa Gulvet. Hun fulgte ham med Øjnene.

»Kan du spinde paa Oldemoders Rok, Adelheid?« spurgte han.

Hun foldede Armene over Brystet og saa paa ham.

»Kan du ikke, Adelheid? Kunde du ikke lære det? Naar jeg nu bad dig om det?«

Han trak Rokken helt hen foran hende og stillede den, som om hun skulde bruge den med det samme. Saa satte han sig i sin Stol igen.

»Tror du ikke nok, Adelheid?«

De saa haardt paa hinanden. Saa blev de bange og undselige og tog deres Øjne til sig.

De syntes begge to, de rakte Haanden ud, men ingen af dem kunde se den andens. De havde en Længsel efter at kaste sig i hinandens Arme, men sad saa stive som Støtter. Deres Læber

skælvede; men de saa ikke paa hinanden og vidste ingen Ting om hinanden.

»Jeg tænker paa, hvor vi er bitte smaa i disse store Stole,« sagde han omsider.

Hans Stemme var rolig, og hun blev ganske rolig i det samme. Det var helt forbi; der var stille i deres Sjæle. Det var ikke nogen Forsoning, for de mindedes ikke nogen Strid. Deres Blikke hvilte trygt i hinanden.

De var gode, og de var Venner.

»Mon vi er mindre, end de, der sad her før os?« sagde hun. »Anderledes, ja; men mindre?«

De rejste sig begge to.

»Meget mindre,« sagde Cordt, »og meget mindre lykkelige.«

De gik gennem Stuen ud paa Balkonen, som de plejede, før de gik til Ro.

Septembernattens Stjerner tindrede fra en høj Himmel. De fleste Lygter var slukkede, og der gik kun faa Mennesker over Torvet. Langt borte sang en fuld Mand. Lyden af Vandet, der faldt i Fontænen, voksede i Stilheden.

»Her er saa smukt,« sagde han.

»Ja.«

»Og nu er Sommernætterne forbi, og vi har ikke haft dem.«

Hun lagde sit Hoved paa hans Skulder og lukkede Øjnene.

»Jeg tror ikke, der i hele Verden er et Torv, saa smukt som dette,« sagde han.

»Jo . . . i Florens . . .«

Han sukkede og førte hende ind i Stuen.

»Vi har rejst for meget, Adelheid.«

Hun gik rask over Gulvet og aabnede Døren. Han blev staaende paa Balkonen.

Det var altsammen brudt op i ham igjen. Han kæmpede mod det, men kunde ikke.

»Kommer Du, Cordt?«

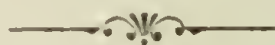
Hun var udenfor i Gangen, og kunde ikke se ham.

»Gaa kun . . . jeg kommer lige straks.«

Han tvang sin Stemme saa rolig, han kunde, men den lød helt unaturlig i hans egne Øren. Han stod ganske

stille og lyttede. Hun blev staaende et Øjeblik, som om hun betænkte sig.

Saa lukkede hun Døren og gik. Han kunde høre, at hun gik hurtigt.

Den første Sne var falden og laa paa Balkonen, fin og hvid, broderet af Spurvenes Fødder.

De røde Blomster stod indenfor i Varmen og saa kummerlige ud. Saa var der sat et stort Bord dybt inde i Stuen med en Lampe og en Stabel Bøger.

Cordt kom tidlig.

Han gik lige hen til Bordet, satte sig og slog en Bog op. Lidt efter stod han ved Vinduet og saa ud.

Det skumrede. En vaad og taaget Aften med et tyndt, rødligt Lys bag

Taagen og kolde Fødder og dryppende Tage. Sneen paa Torvet var smeltet i Sjap. Fontænen var tavs, dækket af Bræder og Granris.

Han satte sig igen og læste. Han rejste sig, saa paa sit Uhr, gik hen til Vinduet, vandrede op og ned ad Gulvet og satte sig igen. Han tændte sig en Cigar og lod den gaa ud. Han gik sin Vej og kom en Time efter igen og begyndte forfra.

Lidt før Midnat rullede Vognen ind ad Porten, og fem Minuter efter stod Fru Adelheid i Stuen, høj og hvid med store Øjne.

»Har du moret dig, Adelheid?«

Hun kunde høre, han brød sig ikke om at vide det, og svarede ikke.

»Jeg fryser,« sagde hun.

Hun trak sin Stol tæt hen til

Kaminen, puttede sig op i den og satte Fødderne paa Ildgitteret.

»De spurgte efter dig, Cordt.«

»Det gjorde de vel.«

Han bladede lidt i sin Bog, lukkede den saa og trak sin Stol hen ved Siden af hendes. Han sad med Haanden under Kinden og saa træt ud.

»Har du i Sinde at sidde hele Dagen i denne Stue, Cordt?«

»Nej. Men om Aftenen. Naar jeg ikke har andet for. Jeg elsker denne Stue.«

Hun lagde sine Hænder haardt i hinanden og lukkede Øjnene.

»Jeg hader den,« sagde hun. »Hvad ondt, der er mellem dig og mig, er kommen her.«

Han sagde ikke noget til det, men rejste sig og gik hen til Bordet efter

en Cigar. Det for i hende, da han smækkede Kassens Laag i.

»Tager du med i Morgen?«

Han rystede paa Hovedet.

»Vil du afbryde al vor Omgang, Cordt?«

»Nej,« sagde han. »Det vil jeg ikke. Men jeg har ingen Lyst til al tage ud i denne Tid.«

»Hvad tror du, vore Venner vil sige?«

»Lad dem sige, hvad de vil.«

»Tænker du ikke paa, hvor ubehageligt det er for mig?«

»Aa jo. Men jeg har ingen Lyst til at tage ud i denne Tid.«

Han tændte sin Cigar ved Lysene paa Kaminen. Saa satte han sig igen og røg rolig og saa ind i Ilden. Hun saa til ham og sukkede.

Og uden at hun vidste, hvordan det gik til, og uden at hun vilde det, blev hun pludselig blød om Hjertet og fik vaade Øjne.

»Er Du ikke lykkelig, Cordt?«

Han saa op og saa længe paa hende.

»Nej.«

»Og det er min Skyld? Fordi din Kone er en Pjanke, der skal i Selskab hver Dag?«

»Det er du ikke, Adelheid.«

»Fordi jeg er et tomt, moderne, uroligt Menneske?«

»Det er du ikke «

»Hvad er jeg da, Cordt?«

Han tog hendes Haand og kyssede den og smilte til hende.

»Du er min Hustru, Adelheid. Og vi har et lille Barn, vi to, og skal maaske have et til.«

»Nej,« sagde hun og tog sin Haand til sig. »Nej, Cordt. Det var blot dum Snak af mig.«

Han sagde ingen Ting. Hans Haand faldt slapt ned, og han blev mere bleg, end hun kunde huske, hun havde set ham. Hun blev bange for, at han var syg, og bøjede sig hen imod ham og kaldte paa ham.

Han saa hende ikke, hørte hende ikke.

Hun kunde ikke faa Øjnene fra ham. Hun tænkte, han kunde ikke se mere bedrøvet ud, om deres Dreng var død. Hun følte det som en forfærdelig Skam, at hun selv var glad over det, og hun var angst for, at han skulde se paa hende.

Saa gjorde han det og læste hendes Tanker.

Og hun blev ond og ondere, jo stærkere hun saa ham sørge. Hun forstod det ikke, følte sig oprørt over det.

Og da der ingen Vrede var i hans Øjne, blev det værre for hende endnu. Hun ledte efter et Ord, der kunde faa ham til at fare op og sige noget, lige meget hvad.

Men han sad stille og tavs og vendte langsomt sit Ansigt fra hende. Og hun kunde ingen Ting sige.

Hun rejste sig og gik hen til Vinduet og stod der en Stund. Saa gik hun tilbage og satte sig i en Stol.

»Hvad tænker du paa, Cordt?«

»Paa dig.«

De sad igen tavse.

»Adelheid.«

Han sagde det ganske stille og mildt, men hun blev bange.

»Jeg vil kæmpe om dig, Adelheid. Jeg vil kæmpe om dig, og det nye, lille Barn skulde hjulpet mig. Nu maa jeg kæmpe alene.«

Hun mindedes dunkelt, at det Ord var faldet mellem dem en Gang, men forstod ham ikke.

»Jeg vil sætte Liv og Lykke ind paa at vinde dig,« sagde han. »Jeg vil tale med dig og tigge dig og slaa dig. Jeg vil tage dig i mine Arme og lukke min Dør for dig og løbe efter dig og forlade dig.«

»Og hvis du ikke vinder mig?«

»Jeg vinder dig.«

»Men hvis?«

Hun saa paa hans Mund, imens hun lyttede efter Svaret. Det kom ganske roligt; han saa ikke en Gang paa hende.

»Saa vil jeg forkaste dig.«

Fru Adelheid kneb sine Øjne sammen og spærrede dem saa vidt op.

»Forkast mig hellere straks, Cordt. Hvis du da kan.«

»Det kan jeg ikke. Vi har jo det lille Barn sammen. Og vi holder jo af hinanden.«

»Jeg véd det ikke,« sagde hun.

»Hvad er det, du ikke véd?«

Hun svarede ikke, rystede blot paa Hovedet.

»Du skal have din Frihed,« sagde han. »Tag ud, saa meget du vil, mor dig, fyld Huset med Gæster. Vær glad og trist den hele Dag igennem, som det falder i din Lod. Rejs bort, hvis du har Lyst til det.«

»Og du vil aldrig med?«

»Saa lidt som muligt. Derude vil

jeg ikke kæmpe om dig. Der vandt jeg dig én Gang, og jeg er ikke bange for dig . . . saadan. Dér bryder jeg mig i hvert Fald ikke om at vinde dig igen.«

»Og saa?«

»Og saa skal du vide, at du hver Aften kan finde mig her. Her bor jeg.«

Han rejste sig og gik langsomt gennem Stuen. Fru Adelheid lod sig glide ned paa Gulvet og laa der med Kinden mod Ildgitteret og stirrede. Hun mærkede, at han kom tilbage og stod ved Siden af hende og gik og kom igen.

»Cordt,« sagde hun. »Jeg kommer her aldrig.«

»Det kan du gøre, som du vil.«

Han satte sig og støttede Hovedet i sin Haand.

»Han vidste nok, hvad han gjorde,

min Stamfader, da han byggede den hellige Ægtestands Lønkammer i sit nye, rige Hus . . . højt over Gaden, fjernt fra Dagens Gerning . . . og Nattens. Han skuede dybt og langt.«

»Det er Husets Torturkammer,« sagde Fru Adelheid. »Jeg er sikker paa, at mange Kvinder har grædt bitterlig herinde.«

Hun rejste sig halvt op og strøg sig over Panden.

»Jeg er bange, Cordt. Du vil mishandle mig. Jeg kan ikke det, du vil. Skal vi tale sammen et andet Sted . . . i din Stue, Cordt?«

»Nej,« sagde han. »Her er vor Plads. Her er vi skyldige at være.«

Han stod op og satte sig straks igen. Hans Øjne tindrede, mens han talte.

»Her har de siddet allesammen, de Mænd, som har boet i Huset, og deres Kvinder . . . i Fryd og i Kvide. Deres Ansigter sér paa os fra hver en Krog, deres Ord hvisker alle Vegne . . . Kan du ikke høre Oldemoders Rok? . . . hører du ikke Spinetet synge?«

»Jo, Cordt.«

»Her bliver vore Ord større og tungere i Stilheden. Her bliver vi mægtige i vor Kærlighed og vor Vrede. Hvad vi kan, det kan vi her. De kunde noget, disse gamle, brede Mænd og Kvinder.«

Hun rejste sig og stod foran ham, lænet til Kaminen, høj og hvid.

»De kunde holde Hustugt,« sagde hun.

Hun saa paa ham, og der var Trods og Angst og Vrede om hendes

røde Mund og i hendes underlige Øjne.

»Det kunde de,« sagde han. »Gud lønne dem derfor i deres Grave.«

Hun satte sig i den gamle Stol og lagde Armene om Krukken, hvor Manden vred sig gennem Torne. Hun stirrede paa Mandens Ansigt og syntes, hun var hos ham og følte Tornene i sit Kød.

»Herinde var det ogsaa, vi to for Alvor bandt os til hinanden, Adelheid. Den Aften, vi satte vore Navne paa det gamle, gule Papir derhenne i Muren. Da forskrev du dig til denne Stue, som du hader. Og naar Tiden kommer, gaar vor Søn herind med den, der er hans Lykke.«

Han gik ud paa Balkonen og kom tilbage, hvid og vaad af Sne. Han bragte Kulde med sig, og hun gøs. Tavs stod

han ved Kaminen og gik saa paa ny. Hun lyttede efter hans Trin og ventede paa et Ord og kunde intet sige.

Saa gik hun hen til det gamle Spinet og satte sig og sang:

Lenore, Dagen er grim og graa,
jeg kan ikke bære dens Tynge,
jeg hører ikke dens Klokker slaa
og ikke dens Fugle synge.

Lenore lille, min Frue fin,
saa dejligt dit Øje straaler.
Lenore, skænk mig din gyldne Vin
af Nattens duftende Skaaler.

De blankeste Stjerner paa os ser,
Violerne blaaner i Vange.
Lenore, kys mig, og kys mig mer,
og kys mig tusinde Gange.

De spinkle Toner sang i Stuen, da hun tav.

Hun lyttede, men kunde ikke høre

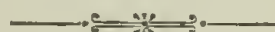
hans Trin. Han sad i en af de store Stole og rørte sig ikke.

Hun saa lidt paa ham over sin Skulder. Saa rejste hun sig og lukkede Instrumentet med saa megen Larm, hun kunde.

»God Nat, Cordt.«

»God Nat.«

Saa blev hun meget rød og meget bleg og gik med vrede, vaade Øjne.

Fru Adelheid frøs og havde rykket sin Stol saa nær Kaminen, hun kunde.

Det blussede og bragede derinde; det røde Skær brændte paa hendes Ansigt og hendes hvide Kjole. Men hun blev ved at lægge Brænde paa og kunde ikke blive varm.

Cordt sad i den anden Stol og læste med Bogen paa Knæene og Hovedet støttet i sine Hænder. Bogen var stor, med gule Blade og gamle Bogstaver.

Mismodig saa Fru Adelheid til ham. Hun fortrød, at hun var kommen op i Stuen, og havde gaaet, om hun havde

haft Magt dertil. Saa sukkede hun og saa mod Ilden med trætte Øjne.

»Adelheid . . . hør en Gang.«

Han strøg Haaret fra Panden med begge sine Hænder og læste:

»Men da Budskabet naaede Dronning Thyre, at Olav Trygvasson var død, faldt hun i Afmagt og laa længe saadan. Siden kom hun vel til sig selv igen, men var saa sorrigfuld, at det var en Ynk for hendes Hofsinder at skue. Da Dagen var omme, gik hun til en Munk, som boede tæt derved og var viden om berømt for sin Fromhed og Hellighed. Ham spurgte hun, om et Menneske syndede mod Guds Lov, naar hun gav sig selv Døden; thi hendes Herre og Husbond var død, og hun vilde ikke leve. Men Munken svarede og sagde: Visselig er det Synd. Thi

Gud har givet os Livet, og han tager det igen, naar det tykkes ham Ret. Da græd Dronningen bitterlig, fordi hun maatte synde saa svarligen. Men aarle næste Morgen kom hun igen og spurgte den hellige Mand, hvor lidet det var tilladt at æde uden at fortorne Gud. Og Munken ynkedes over hende og sagde: Om I aad et Æble hver Dag, da var det nok. Saa lagde Dronning Thyre sig paa sin Løjbænk og bød alle sine Terner gaa bort, for at hun kunde være ene med sin Kummer. Men den af Pigerne, hun elskede højest, skulde hver Morgen bringe hende et Æble i den Guldskaal, hvori hun ellers fik sin Morgendrikke. Saadan skete det ogsaa. Men da Pigen paa den niende Dags Morgen kom med Æblet i Guldskaalen, var Dronningen i Himmerig hos sin Husbond.«

Han lukkede Borgen i; hans Læber bevægede sig, som om han gentog Ordene for sig selv. Fru Adelheid saa tankefuld mod Ilden.

»De kunde sagtens, de gamle, døde Mennesker,« sagde hun saa. »De havde al Tid en hellig Mand, til hvem de kunde gaa i deres Vaande.«

Men Cordt rystede paa Hovedet.

»Du forvansker Kroniken, Adelheid,« sagde han. »Saadan er det jo slet ikke. Dronningen vilde dø, og hun døde. Hun gik til Munken for at fri sig fra Synd og underkastede sig fromt hans Bud.«

»De havde da Gud«, sagde Fru Adelheid.

»Det havde de. Den gamle, stærke Gud holdt dem i sine Hænder.«

Han rejste sig rask og stod ved Kaminen.

»Tror du paa Gud, Cordt?«

»Nej,« svarede han. »Det gør jeg ikke. Men jeg tror, han var der den Gang. Og jeg tror, det var godt, om han var her nu.«

»Det tror jeg ogsaa.«

Han satte Foden op paa Ildgitteret og foldede Hænderne over sit Knæ.

»Gud er jo nok et Steds. Og jeg er ikke bange for hans store Ansigt. Faar jeg det en Gang at se, saa sér jeg sagtens alt det, der var højt og herligt for mig i mine Dage. Det, der gjorde mit Blod rødt og min Ryg rank.«

Fru Adelheid smilte.

»Mon det er den gamle, stærke Gud?«

Hans Blik strejfede hendes Ansigt,

og der var noget i det, som vakte hans Vrede. Saa gik han gennem Stuen og stod igen ved Siden af hende med de samme Øjne.

»Den gamle, stærke Gud,« sagde han. »Selv kan jeg jo nok bjærge mig uden ham. Men jeg trænger til ham i mit Hus.«

Hun lagde Hovedet tilbage i Stolen og lo.

»Ja vist, Cordt. Det gør du rigtignok.«

Og hun blev ved at le og sagde igen:

»Saa var det sagtens ikke sket med ham . . . hvad var det nu, han hed, som stjal dernede paa Kontoret? Tror du vel, Cordt? Og saa kyssede din Kone hver Morgen din Haand og spurgte, hvad hendes strenge Herre befalede.«

Han gik op og ned og svarede ikke.

Fru Adelheid forstod, at han ikke ænsede hendes Udfald, fordi hendes Ord var for smaa til hans Tanker, og hun blev misfornøjet med sig selv og vred paa ham.

»Men for at vende tilbage til Historien, saa er der jo ogsaa Hagbarth og Signe,« sagde hun. »For ikke at tale om Romeo og Julia. Og Maria Veczera . . . og Elvira Madigan.«

Cordt blev ved at gaa.

»Jeg siger ikke noget imod det. Det er kønt. Og maaske er det ogsaa sandt. I hvert Fald er det rigtigt at holde Ungdommen gode Eksempler for Øje. Men hvad nu Dronning Thyre angaar, saa kommer det jo lidt an paa, hvor længe hun havde været Fru Trygvasson.«

Han saa slet ikke paa hende. Hun følte sig behandlet som et Barn, hvem man ikke gider svare og hidsede sig op til bestandig større Vrede, og ledte efter Ord, der kunde saare ham.

»Enhver Forelskelse gaar jo over,« sagde hun. »Det er jo noget, man véd. De kan sagtens, som dør forinden. De tager sig smukt ud i Historien, men det er ikke bevist, at de var bedre end vi andre.«

Cordt gik. Nu stod han henne ved Vinduet og saa ud. Nu gik han igen.

»Cordt.«

Han stod stille foran hendes Stol og saa paa hende.

»Ved du, hvor længe Kong Olav og Dronning Thyre var gifte?«

»Hvad skal alt det til, Adelheid?« spurgte han.

Hun skod Stolen tilbage og rejste sig op. Hun kunde ikke straks sige, hvad hun vilde, men gik et Skridt hen imod ham og satte sig igen og følte sig ganske magtesløs.

Saa var der noget i hans Blik, som hjalp hende over det. Og hun rettede sig og saa fast paa ham.

»Det skal sige, at dû sidder her og mugner i gamle Bøger og gammel Snak, mens Livet leves omkring dig. Med Tiden vil dit Skæg gro fast i Bordpladen, og du vil ikke sige noget uden én Gang hvert tiende Aar, og saa er det saa vist og dybt, at ingen kan begribe det.

»Det har ingen Fare, Adelheid,« sagde han.

»Men jeg vil ikke være Dronning Thyre eller Signe eller nogen af dem,«

sagde hun, og hendes Stemme var saa haard, at det gav et Ryk i ham. »Jeg vil være den, jeg er. Den, du forelskede dig i og tog i dine Arme. Jeg staar ikke i en Bog. Jeg skal ikke læses om i Pigeskoler. Jeg har ingen Ting til overs for denne gamle, uendelige, graa Kærlighed ud over Døden. Jeg forstaar den ikke, jeg tror ikke paa den. Jeg vil have den vildene røde . . .«

Cordt havde vendt sit Ansigt fra hende, mens hun talte. Nu saa han paa hende igen.

»Har du da ikke den, Adelheid?«

Hun lagde sig tilbage i Stolen og saa paa ham med et underligt Blik. Han havde aldrig før set de Øjne. Der faldt over dem Slør paa Slør, til de var ganske dunkle, og saa tændtes der

pludselig et Blink, som var borte i samme Nu, og Slørene faldt igen.

»Jeg véd det ikke,« sagde hun.

Hun sagde det saa sagte, at han netop kunde høre det. Han lyttede lidt, om hun ikke skulde sige mere.

Saa bøjede han sit Hoved, saa det store Haar faldt ned over hans Pande, og kastede det tilbage igen og blev meget bleg.

»Ja saa,« sagde han.

Han gik langsomt gennem Stuen hen til Vinduet og stod der med Panden imod Ruden. Og langsomt drejede Fru Adelheid sit Ansigt efter ham og vendte det igen mod Ilden.

Hun syntes ikke, hun havde sagt det, og saa i næste Øjeblik hørte hun hans stille Svar og saa hans Ansigt, der

var saa forfærdelig stort og hvidt. Hun vidste, at hun ikke havde ment det, og hun vidste, at det var sandt. Der var i hende et bittert Nag over, at hun havde saaret den, hun elskede, en sanseløs Fortvivlelse over, at hun ikke magtede at gøre det godt igen.

Saa sluktes det altsammen i Vrede over, at han havde lokket hende til at sige det. Og Vreden døde i en dyb og dulmende Medlidenhed med hende selv.

Hun saa saa dybt i sin egen Sjæl som aldrig før og svimlede ved det, hun saa. Hun blev greben af en vild og nysgerrig Længsel og bøjede sig dybere over Brønden. Saa syntes hun, hun faldt, og greb saa fast om Stolens Arme, at hendes Knoer blev hvide.

Og bag ved Rædslen var der fjerne Fugle, som sang . . . et grønt og gyldent Land, hun aldrig havde set i sine Drømme . . .

Cordt stod foran hende og rakte Haanden ud.

»God Nat, Adelheid,« sagde han.

Hun satte sig over Ende og saa forvildet paa ham.

»Gaar du?« spurgte hun.

»Nej. Men jeg vil bede dig gaa til Ro. Jeg bliver siddende en Times Tid endnu og læser.«

Han satte sig og tog sin Bog. Fru Adelheid rejste sig langsomt og gik over Gulvet.

Ved Døren stod hun lidt og saa paa ham. Hans Ansigt var saa stille. Hun syntes, han var saa langt borte. Hun tænkte paa, om han ikke vilde se

op og sige god Nat en Gang til. Eller bare nikke.

Men han læste og vendte Bladene i sin Bog.

Ilden i Kaminen var ved at gaa ud, og Lysene var ganske smaa. Der var stille i Stuen og stille udenfor.

Cordt sad i sin Stol. Han havde siddet der længe og ikke rørt sig af Stedet, men grublet med Fingrene begravet i Haaret og lyttet efter Fru Adelheids Trin.

Hun var hjemme, havde været hjemme hele Ugen. Men i de sidste fjorten Dage havde hun ikke sat sin Fod i Stuen.

Cordt saa paa sit Uhr. Saa rejste han sig og gik ud af Stuen, ud af Huset.

Lidt efter kom Fru Adelheid.

Hun blev staaende i Døren, forundret over at finde Stuen tom. Hun kaldte mod Balkonen, men ingen svarede. Tøvende gik hun til Vinduet og saa ud. Der var ingen.

Hun vendte sig hastig om for at gaa. Saa kom hun i Tanker om, hvad den Gang herop havde kostet hende, og blev ærgerlig over, at Cordt ikke var der. Men det var kun et Øjeblik, saa var hun lykkelig igen over at slippe for Mødet. Hun følte sig lettere til Mode, end hun havde gjort i mange Dage.

Nysgerrig saa hun sig om. Hun havde aldrig været ene i Stuen og syntes ikke, hun havde set den rigtig før.

Længe stod hun foran de gamle Stole, fortabt i Beskuelse af de sæl-

somme Ansigter i Træværket. Hun kørte dem omkring paa Gulvet, stillede dem lige over for hinanden og ved Siden af hinanden og satte sig i dem, som for at prøve, hvordan det var. Hun kaldte frem i sin Erindring, hvad hun vidste om dem, der havde siddet i dem, og morede sig ved at forestille sig, hvad den ene havde sagt og den anden.

Saa gik hun hen til Himmelkuglen og saa paa den. Hun trykkede paa Fjeren, saa Stjernerne løb og lyste. Fornøjet saa hun paa det underlige Legetøj, og da Uhrværket standsede, satte hun det i Gang igen.

Hun trak den gamle Rok frem og satte sig ved den og traadte den i Gang. Lystigt snurrede Hjulet i den stille Stue, og mens det snurrede, blev Fru Adelheid hel munter til Mode. Hun ønskede,

Oldemoder vilde komme ind ad Døren og rose hende, fordi hun var saa flittig.

Hun rejste sig fra Rokken og stod midt i Stuen og saa sig om. Hun kom til at tænke paa en Gang, hun havde staaet i et indisk Tempel, og at hun undersøgte disse sære, gamle Ting lige saa roligt, som hun havde betragtet Hinduernes Helligdomme.

Hun syntes, hun stod i et Gravkapel, hvor gamle og interessante, men taabelige Fordomme og urimelig Overtro stirrede hende i Møde fra indfaldne Mumieansigter. Hun følte ingen Rædsel, fordi hun vidste, at det altsammen var dødt og borte og aldrig kunde komme tilbage.

Hendes Blik faldt paa den lyse Plet paa Væggen, hvor Portættet havde hængt.

»Stakkels Fru Lykke,« sagde hun højt. »Du blev stængt ude fra Templet, fordi din Mand bedrog dig.«

Og hun løftede sine Arme i Vejret i jublende Glæde over, at hun var født i en blidere Tid og levede endnu og følte det varme Blod banke i sit Hjerte.

Fru Adelheid gik omkring i Stuen og lo højt ved Tanken om, hvor let hun havde brudt den gamle Stues Trolddom. Hun klappede de store Stole paa deres stive Rygge og talte godt til dem. Hun havde hadet dem; hendes Blod var bleven til Is, hver Gang hun satte sig i dem. Nu var de to kønne, kostbare Stole og ikke andet.

Hun havde sønderrevet Forhænget for det allerhelligste. Der var intet bag.

Hun løb til Vinduet og drog Gardinet til Side med et Ryk.

Der sad Dukken . . . stiv og dum.

Hun lagde sit Ansigt til dens Vokskind og kyssede den med sin røde Mund.

Nynnende satte hun sig ved det gamle Spinet. Hun ledte efter en Hymne, der kunde lovsynge hendes Sejr over Spøgelset.

Men da hun slog de første Toner an, blev hun pludselig bange.

Hun fik en uhyggelig Fornemmelse af, at der var nogen i Stuen . . .

Hun sprang op, saa Stolen væltede, og saa sig om.

Der var ingen.

Lysene var brændt ned paa et nær, og der var sort i alle Kroge. Nu blaffede det sidste Lys op og kæmpede lidt og sluktes.

Og saa begyndte det rundt om i

Stuen at mumle og hviske, forræderisk og truende.

Der gik Mennesker over Gulvet . . . mange, tunge Trin. Rokken snurrede, Spinetet sang bag hendes Ryg. Stjernerne løb og lyste, Dukken rokkede hen imod hende. Ansigterne paa de gamle Stole løftede sig paa lange Halse og huggede efter hende og grinede sælsomt.

Men Manden, der vred sig gennem Torne, raabte om Hjælp . . . hun hørte ham raabe. Han blev større . . . han kom nærmere . . . hun saa Blodet dryppe fra hans nøgne Lemmer . . .

Fru Adelheid sneg sig til Døren med rystende Hænder og bange Øjne.

Fru Adelheid lagde Hænderne over Cordts Bog.

»Maa jeg snakke lidt med dig, Cordt? Maa jeg sige dig noget? Maa jeg sige dig, at det er Vanvid, det du gør.«

Han tog hendes Hænder bort fra Bogen og saa op.

»Sæt dig ned, Adelheid,« sagde han træt. »Sæt dig i Stolen der.«

Men hun tog Bogen fra ham og kastede den paa Gulvet.

»Du er syg, Cordt. Du er bleven syg her oppe i denne forfærdelige Stue.«

»Har du et Husraad?« spurgte han.

»Hvor kan du nænne at spøge med det.«

»Det var en bitter Spøg den, om det var en,« sagde han. »Men det var det ikke. Jeg tror paa de gamle Husraad.«

Fru Adelheid satte sig i sin Stol og stirrede hjælpeløst.

»Naturligvis gør du det,« sagde hun. »Og paa de gamle Bøger og alt det, som ikke er mere.«

Han sagde ikke noget, men gabede træt.

»Og Vorherre skal sættes paa sin Trone igen, og jeg skal sidde ved Rokken, og vi skal have det hellige Ægteskab og hele den tyrkiske Musik.«

Cordt slog det ene Ben over det andet og saa paa sine Negle.

»Ja . . . det er jo mit Program,« sagde han rolig. »Saa noget nær da. Og du fremsætter det paa din vante, kærlige Maade.«

»Cordt, hvor kan du nænne det.«

Hun gyngede frem og tilbage med Overkroppen; hendes Hænder laa foldede i Skødet, hendes Øjne var vaade. Hun vilde sige noget, men kunde ikke, fordi Graaden brød i hende. Hun kunde ikke forstaa, at han ikke hjalp hende.

»Det gaar os galt, Cordt,« sagde hun saa.

Og da han tav endnu, tog hun sig sammen med en Kraftanstrengelse og talte med lukkede Øjne, bestandig gyngende frem og tilbage.

»Vi maa jo lyde Loven, vi blev fødte under . . . ikke sandt, Cordt? Vi er jo moderne Mennesker . . . begge

to. Trætte, tomme Mennesker, om du vil. Vi tænker og føler jo paa en anden Maade, end de gjorde den Gang . . . den Gang de var saadan, som du kan lide dem. Og vi kan jo ikke skabe os om. Men vi kan være saa lykkelige, som det er muligt . . . nu om Stunder, saadan som vi er. Hvorfor skal vi ikke være lykkelige, Cordt?«

»Jeg er ikke lykkelig.«

»Aa, Cordt.«

Hun lagde sine Hænder i hinanden og byttede dem om og bøjede sig over dem, saa hendes Taarer faldt paa dem. Saa vendte hun sit vaade Ansigt mod ham og sagde stille:

»Er jeg da ikke længer smuk, Cordt?«

Han stod op og kyssede hendes hvide Pande.

»Det er du,« sagde han. »Men det kan ikke længer hjælpe os.«

Han gav sig til at vandre op og ned. Fru Adelheid græd stærkt og stille.

»Du jager mig bort fra dig, Cordt,« sagde hun lidt efter. »Jeg vil saa gerne sige dig det, mens det endnu er Tid, naar bare jeg kunde finde de rigtige Ord. Vil du ikke sidde lidt ned, Cordt? Det gør saa ondt i mit Hoved.«

Han satte sig i Stolen. Saa rejste han sig og kastede Brænde paa Ilden og satte sig igen.

»Jeg er saa bange for mig selv, naar vi taler sammen, Cordt,« sagde hun. »Det er ikke blot det, at jeg bliver ond og siger noget, jeg ikke mener. Det gør jeg jo ogsaa. Men du er saa god. Men du viser mig Tanker i mig, som slet ikke er der, før du

siger dem. Men saa kommer de, og jeg synes, du har Ret, og de har været der al Tid. Det er saa forfærdeligt, Cordt.«

De sad tavse. Fru Adelheid lukkede sine Øjne; Cordt flyttede sig urolig i Stolen.

»Adelheid,« sagde han . . . »Du sagde den Aften til mig . . .«

»Du maa ikke sige det . . . du maa ikke.«

»Husker du det, du sagde . . . om den vildene røde Kærlighed . . . som ikke er den, du har?»

Hun tog hans Haand og trykkede den.

»Det er netop det,« sagde hun. »Jeg takker dig, fordi du var saa god. Og ikke gjorde det grimt. Men det var ikke i mig, Cordt. Jeg vidste det

ikke. Men saa sagde du det . . . og fik mig til at sige . . . det, jeg sagde.«

»Men saa forstod jeg jo i det samme, at saadan var det. Og det gjorde saa forfærdelig ondt i mig . . . lige straks. Men saa blev det ligesom en hemmelig Glæde i mig . . . en hemmelig Skat. Jeg syntes, jeg var rigere end før, jeg var ikke bange mere for det, der kan komme . . . for det tænker Kvinder somme Tider paa, Cordt, mens de er unge, at det vil blive saa tomt, naar det er forbi.«

Han lyttede med Ansigtet mod Ilden.

»Der er vist ingen Mand, som kan forstaa det,« sagde hun.

Og saa lagde hun sig ned paa Gulvet med Hagen paa Ildgitteret, og hendes Øjne skinnede.

»En Kvinde er ung saa kort,« sagde hun. »Og al Tid er hun bange for, at det skal blive forbi. Kan du saa ikke nok forstaa, at naar man pludselig aner, at der kan være noget, som er større end det største . . . og naar man saa er bedrøvet og bange . . . saa kan det lysne op i én, at det ikke er forbi endnu.«

Cort lo.

»Det er en daarlig Fornøjelse at være det største, naar der er noget, der er større endnu,« sagde han.

Men Fru Adelheid rystede paa Hovedet.

»Det er ikke saadan, Cordt«, sagde hun.

Han skød sin Stol tilbage og gik op og ned, mange Gange, og der var tyst

i Stuen. Saa satte han sig igen ved Siden af hende.

»Det er sandt, hvad du siger,« sagde han saa. »Men det var i dig, og jeg er glad over, at jeg har vist dig det. Jeg kunde ikke gøre andet, da jeg først havde set det. Jeg kan ikke gaa og vente paa, at en anden Mand skal banke paa den hemmelige Dør i dit Hjerte og præsentere sig som det allerstørste.«

Hun lagde Kinden paa Ildgitteret og saa paa ham.

»Nej, Cordt,« sagde hun stille. »Hvis det er saadan, saa var det ikke sandt, hvad jeg sagde.«

Han slog med Haanden og rystede utaalmodig paa Hovedet.

»Ikke i Dag og ikke i Morgen,«

sagde han. »Men om et Aar eller to eller ti. Og sker det ikke, saa er det jo bare et Tilfælde.«

Saa flyttede hun sig nærmere til ham og lagde Hovedet paa hans Knæ. Hun saa op, om han havde noget imod det. Men han var borte i sine Tanker og lagde ikke Mærke til det.

Hun havde det pludselig stille og godt. Hun var glad over, at hun havde faaet det sagt. Hun syntes, det var kommen mere paa Afstand . . . maaske var det helt borte . . . hun kunde slet ikke forstaa, hvorfor han blev ved at tale om det.

Og det, han sagde, om en anden Mand var hende saa fjernt og umuligt. Hun tænkte paa det, som om det var et andet Menneske, det gjaldt.

»Jeg elsker dig, Cordt,« sagde hun. »Og om der kom en Gang en anden

Mand, og jeg elskede ham . . . kunde jeg saa gøre for det?«

Han rejste sig saa brat, at hun maatte gribe i Stolearmen for ikke at falde.

»Nej,« sagde han haanlig. »Det kunde du jo ikke.«

Han gik i Stormskridt gennem Stuen og gentog Ordene tre-fire Gange. Fru Adelheid stod op fra Gulvet og satte sig i sin Stol og lukkede Øjnene.

»Den Mand, der faldt paa det, har gjort en god Gerning,« sagde Cordt. »Ud ad den Port slap en god Slump af Menneskenes Magt til at leve.«

Han kastede sig saa haardt i sin Stol, at Fru Adelheid for sammen. Saa sad han længe rolig, og hun var glad ved, at han tav.

»Hvorfor skulde man ikke kunne

tvinge sit Hjerte,« sagde han omsider. »Naar jeg har Hustru og Barn, og min Hustru er den, jeg selv valgte mig. Saa træffer jeg en Dag en anden Kvinde, som vækker min Attraa. Jeg træffer hende ved en Fest, hvor der er Lys og Vin og Musik . . . vi er ikke os selv, hun og jeg . . . vi er anderledes stemte, end vi plejer . . . der er gjort alt for at bringe os ud af den Vej, vi vandrer de søgne Dage. Men hvorfor skulde jeg ikke kunne vige til Side, i trofast Taknemmelighed mod det, jeg har.«

Hun aabnede en Gang imellem Øjnene og lukkede dem igen. Hun hørte, hvad han sagde, men havde ingen Fornemmelse af, at han talte til hende.

»Hvem er det, som har sat Elskoven udenfor Lovene? Hvis jeg faar Lyst til at slaa et Menneske ihjel, saa er

der ingen Tvivl om, at det er et højst strafværdigt Lune. Har jeg givet mit Ord og tænker paa at bryde det, saa er jeg ingen Gentleman. Men mit Hjerte kan gøre, hvad det vil.«

»Ja,« sagde Fru Adelheid.

Hun tænkte ikke noget ved det, og han hørte det ikke.

»Der er jo Mennesker, som har Ret til at sende Tusinder i Døden,« sagde han. »Der er Mennesker, hvis Elskov slaar i røde Luer op til Himlen og fortærer det stakkels Husgeraad, der staar den i Vejen, og lyser over det hele Land. Digterne synger om dem, og der brænder et Vokslys for deres Billede i hvert et fint Menneskehjerte.«

»Men om en Mand leger Napoleon i Store Brøndstræde, saa hænger vi ham . . . hvorfor skal saa hvert andet

Fruentimmer have Lov til at anse sig for en Heloise?«

Han sank sammen i Stolen og stirrede.

»Jeg véd det heller ikke, om de enkelte store Blus kan lyse for de tusinde smaa Lamper, de slukker. Mon nogen véd det, mon nogen kan maale det?«

Fru Adelheid rørte sig, og Cordt vendte sit Ansigt derhen og saa opmærksomt paa hende. Hendes Øjne var fromme og drømmende: hun smilte svagt som et søvnigt Barn.

»Og hvis det er saadan,« sagde han med dæmpet Stemme. »Hvis det er saadan, at jeg ikke kan tvinge mit Hjerte . . .«

Han lod sine Hænder falde tungt paa Stolens Arme.

»Hvis det er saadan, at Elskoven gør mig glad og tryg, saa jeg bygger mit Liv paa den, og min Slægts Liv . . . og den saa kan slukkes, uden at jeg ved hvorledes og hvorfor, og jeg maa søge mit Barns Moder i en fremmed Mands Seng . . . hvorfor lader jeg saa min Kvinde gaa uden Slør paa Gaden? Hvorfor stænger jeg hende ikke inde, som Tyrken gør det? Eller hvorfor dræber man ikke Moderen, naar Barnet er født?«

Han rejste sig og gik rundt i Stuen og blev roligere, mens han gik.

»Men saadan er det ikke,« sagde han. »Lad de store beholde deres Storhed . . . lad Digteren besynge dem, og de smaa, moderne Mennesker abe dem jammerlig efter. Og lad der al Tid være

Kvinder, som ikke mægter at give sig mer end én Gang, og Mænd, der elsker dem.«

Han stod ved Kaminen og saa gennem Stuen. Der var stille alle Vegne; Klokken slog to paa Kirkeuhrene.

»Se, Adelheid,« sagde han. »Se, hvor Livet gaar under Loven. Hver Dag anholdes den enes Frihed som Indgreb i den andens Ret. Hver Dag banes der en ny Vej, som det er rigtigt at vandre. Blomst avler ikke Blomst uden Gartnerens Vilje, Dyrene vælger ikke længer selv deres Mage. Men ingen kan tvinge sit Hjerte, og Menneskene parrer sig som Hundene paa Gaden.«

Ilden var brændt ud, da Cordt vaagnede af sine Grublerier.

Han saa, at Fru Adelheid sov.

Længe stod han foran hende, syg af Medlidenhed med hende og sig selv.

Saa strøg han hende varligt over Haaret.

»Det er Nat . . . Adelheid.«

»Jeg vilde ønske, vi ikke var gift, Cordt,« sagde Fru Adelheid.

Hun lagde Armene korsvis over Brystet og saa paa ham med dybe, mørke Øjne.

»Jeg vilde ønske, jeg var din Elskerinde. Om saa det var forbi i Morgen. Saa var alt det stygge borte. Og Angsten. Og det, vi har haft, vilde være kønnere endnu.«

Han stod ved Kaminen og legede med Nøglerne i sin Lomme.

»Saa var din Pande glat og dit Øje stærkt, Cordt. For saa bejlede du til mig.«

Han saa op og sagde stille:

»Bejler jeg ikke til dig, Adelheid?«

Hun sukkede og sagde ingen Ting. Cordt satte sig i sin Stol og Tiden gik.

»Hører du, hvad jeg siger, Adelheid?« spurgte han saa.

»Jeg længes efter, hvad du vil sige.«

»Jeg saa noget lignende som det, du der siger, i en Bog forleden«, sagde han. »Jeg husker ikke, hvad den hed. Jeg kiggede i den . . . netop paa et Sted, hvor Forfatteren raste mod Ægteskabet med dets Tryghed og Vaner og alt det der. Jeg har læst nøjagtig det samme i hundrede Bøger, tror jeg.«

»Ja . . . de synger alle den samme Vise,« svarede hun. »Det er ikke videre underholdende. Men det er vel sagtens sandt.«

Cordt slog sagte sine Hænder sammen.

»Det er underligt, saa Digterne er fantasiløse nu om Stunder,« sagde han. »Man skulde tro, der var kun en halv Snes Kvinder til, som de allesammen havde kysset og giftet sig med og var rendt fra. Mon ikke en af dem en Gang skulde falde paa at prise Vanen.«

Cordt rykkede sin Stol frem og sad med Hovedet i sine Hænder og saa ind i Ilden.

»Var jeg Digter, vilde jeg synge en Sang til Ære for den hellige Vane,« sagde han.

»Vilde du, Cordt?«

»Ja, ja . . . det vilde jeg.«

Hun lagde sit Hoved tilbage og lyttede efter Stormen, som peb i Skorstenen.

»Se nu en Gang, Adelheid, to Mennesker, som er slagne i hinandens Arme af den stærkeste Magt, der er i Verden. For dem er der ikke Dag og Nat, ikke Tid og Sted. Al Jorden dufter af Violer. Deres Glæde er Angst, og deres Angst er fuld af jublende Lykke. Saa ligger der et Barn i hendes Skød, og Glansen i deres Øjne er dybere. Og saa gaar Aarene . . . der bliver færre Violer i Verden, som Aarene gaar, Adelheid. Hun føder sine Børn med Smerte, og Smerten arrer hendes Kind. Børnene har suget hendes Bryst ud; hendes Øjne er trætte af Nattevagten. Den fremmede, som gaar forbi Huset, ser kun den falmede Kvinde. Men han, som drak sin Rus af hendes unge Øjne og kyssede hendes stærke Bryst . . . han ser det ikke. Han har vænnet sig til denne

Kvinde. Hun slukkede hans Ungdoms Længsel og gav ham en rolig Lykke i Stedet.«

Han tav lidt. Saa vendte han sit Ansigt imod hende.

»Han lever ikke i sin første Længsel efter Stevnemødets Time, men søger trygt sit vante Leje ved hendes Side. Lempelig har Vanen bundet de to Mennesker sammen til en Familie. — Er det ikke kønt, Adelheid? og godt?«

»Jo,« sagde hun. »Det er kønt, saadan som du siger det. Men det er ikke Ungdom.«

»Hvad er da Ungdom, Adelheid?«

»Ungdom er ikke Ro.«

»Saa skal man ikke gifte sig, før man bliver gammel,« sagde Cordt. »For Ægteskab er Ro. Dyb, mægtig, lykkelig . . . avlende Ro.«

»Det skulde man ikke,« svarede Fru Adelheid. »Og derfor vilde jeg ønske, jeg var din Elskerinde.«

Hun saa paa ham, mens hun sagde det, og han saa paa hende.

Saa stod han op og lagde Haanden paa Ryggen af hendes Stol og bøjede sig tæt ned til hende.

»Hvor vi er komne langt fra hinanden, Adelheid,« sagde han.

Og Fru Adelheid nikkede sørgmodig, og Cordt gik gennem Stuen og stod igen ved Kaminen.

»Forgæves kalder jeg med alle Stemmer,« sagde han. »Det hjalp mig ikke, at min Stammefader byggede denne Stue . . . til ingen Nytte har hans Arvinger aflagt deres Vidnesbyrd herinde, Slægt efter Slægt.«

Der kom et Vindstød og slog Balkondøren op.

Fru Adelheid for sammen og saa der hen, mens Cordt gik og lukkede den. Saa blev han staaende ved Himmelkuglen og trykkede paa Fjeren.

»Jeg tænker saa tit paa den stakkels Mand, som satte dette Legeværk herop,« sagde han. »Han var et Menneske, som ikke kunde nøjes med den Kreds, hvori han gik. Saa mistede han sin Forstand og gav sig til at lege med Stjernerne.«

»For os moderne Mennesker er det anderledes . . . omvendt. Vi bliver gale, fordi den Kreds, vi gaar i, er for stor. For os er Stjernerne Barnemad. Vi spiller Bold med det, der er større. Vorherre tumler vi med, som det behager os . . . hvis vi da ikke er voksede

fra det Legetøj. Vi tør ikke tale om Elskov, og vi smiler ad Ægteskabet. Vi ringeagter Mod og tror ikke paa Ærlighed, og Dyden har vi hver sin Mening om.«

Hun hørte, hvad han sagde, som man hører Musik, hvor det ikke gør saa nøje, om man opfatter Teksten.

»Saa hænder det, at vi længes efter et fast Punkt i vort Liv . . . et eneste blot. Noget, som ikke kan trevles op og diskuteres. Og noget, som ikke er forbi.«

Cordt sad og flyttede sig i sin Stol og kunde ikke finde Hvile.

»Hvis jeg skulde sætte noget herind i Stuen,« sagde han, »saa blev det et lille, bitte Hus . . . langt ude paa Landet. Der skulde bare være en Dør og to Vinduer, og det skulde være Aften,

og Røgen stige stille i Vejret fra Skorstenen. Det maatte være saa lille, det være vilde; men man skulde kunne se paa det, at der ikke var Plads til Tvivl derinde. Mand og Kone gik ud og ind ad den Dør, til deres Dages Ende.«

Nu hørte hun, hvad han sagde og saa paa ham.

»Det er det, mit Ægteskab maa være for mig, Adelheid. Om jeg havde haft et Talent, saa var det sagtens anderledes. Eller om jeg maatte arbejde for Brødet . . . Og jeg er ikke anderledes end andre Mænd nu om Stunder . . . ikke stærkere, modigere. Jeg véd ingen Ting om Gud, og jeg har ingen overvættes Tro paa Mennesker.«

Han havde dæmpet sin Stemme og talte uden at se paa hende. Men hun forstod, at han lyttede efter et Ord fra

hende, og hendes Hjerte græd, fordi hun ikke havde noget at sige ham.

»Mit faste Punkt,« sagde han saa.

Saa tav han lidt. Men straks efter rejste han sig og stod med Armen om Ryggen paa hendes Stol og talte igen.

»Det gjorde jo ogsaa noget, hvad jeg saa hjemme. Fader og Moder var saa kærlige . . . og saa stærke. Jeg ser dem endnu for mig, naar de kyssede hinanden efter Middagen, hvor stort saa Selskabet var. Og jeg kyssede dem god Morgen og god Nat, lige til de døde. Og naar Fader og hans Broder mødtes paa Gaden, kyssede de al Tid hinanden . . . Folk lo jo . . . og det var saa kønt.«

Imens han talte, ledte hun efter en Lejlighed til at afbryde ham.

»Min Slægtsfølelse har vel alle Dage været alt for stærk,« sagde han. »Til

disse Tider. Og alligevel ... jeg havde en Gang en Kærreste . . .«

Han stansede i det. Fru Adelheid satte sig over Ende og saa paa ham. Hendes Øjne skinnede.

»Eller et Forhold, om du vil ...«

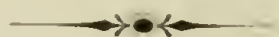
»Det har du aldrig fortalt mig noget om,« sagde hun.

Cordt løftede sit Hoved og saa paa hende, og hun tog Øjnene til sig.

»Der er ikke noget at fortælle,« sagde han.

Saa sagde han ikke mere, men gik hen til Vinduet og stod der.

Og Fru Adelheid følte sig atter lille og uhyggelig til Mode i den gamle, store Stol.

Cordt stod i Døren og ventede lidt, men lukkede den saa og gik hen til Kaminen.

Han var selskabsklædt og træt og bleg med Vin i sine Øjne. Da han havde siddet lidt, blev det ham for varmt, og han trak sin Stol hen til Balkondøren. Dèr satte han sig og lod sine Hænder lege med de røde Blomster.

Fru Adelheid saa ham ikke, da hun kom.

Hun gik langsomt og stod stille midt i Stuen, da hun opdagede, at han ikke var ved Kaminen. Hun blev for-

undret over det, men glemte det straks, glad som hun var, betagen endnu af Aftenens Fest, med Sindet fuldt af muntre og behændige Ord og Lysene skinnende i sine store Øjne.

Hun satte sig ved Spinetet og lagde Panden mod Tangenterne. Det sang i hende; sagte slog hun Foden mod Gulvtæppet.

Saa ledte hun mellem Noderne og sang:

Lenore, mit Hjerte er tungt.
Dit er saa frejdigt, dit er saa ungt.
Løs mig, Lenore, den sælsomme Gaade,
som aldrig jeg kunde raade:
Hvor springer de Kilder, som frisker dit Sind?
i Dalens Dyb — paa Bjærgenes Tind?
Løs mig den sælsomme Gaade,
luk mig i Ungdommen ind.

Lenore, mit Hjerte er sygt.
Dit er saa mægtigt, dit er saa trygt.

Lær mig jævnmodig paa Vejene træde,
lær mig at le og at græde.
Mit Hjerte er Ørkenen gold og bar,
saa sig du mig, du, som mit Hjerte har,
en Kilde, der kan det væde,
en Sol, som gør Himlen klar.

Hun lagde den ene Haand paa Nodebladet og spillede med den anden og nynnede Melodien igen.

Saa klappede Cordt i Hænderne. Hun for sammen, og hendes Haand faldt tungt paa Claviaturet.

»Hvor du gjorde mig bange, Cordt.«

Han gik hen og stod ved Siden af Spinetet. Fru Adelheid saa paa hans Ansigt og sukkede. Saa stod hun op, lagde Noderne bort og gik hen og satte sig i en Stol ved Kaminen.

»Kommer du ikke her hen, Cordt?«

Cordt gik hen og bort igen og op og ned.

»Sæt dig lidt herhen,« sagde hun.

»Hvorfor skulde jeg det?« spurgte han. »Du er der jo ikke.«

Hun saa op og mødte hans rolige Øjne.

»Du er jo endnu der nede, hvor vore Gæster flokkedes. Véd du ikke det, Adelheid? Det var lutter tomme Vogne, der rullede ud af Porten. For hver en, du tog i Haanden til Farvel, bad du ham bønlig blive hos dig en Stund endnu.«

Fru Adelheid sukkede og foldede Hænderne i sit Skød. Han stillede sig op ved Kaminen, saa han kunde se hendes Ansigt.

»Jeg sad der henne ved Blomsterne, da du kom ind, og saa det hele. Du kom i Brus og Glans med hele Skaren . . . den skønneste af dem alle. Ved

din Side gik Martens, smidig og smuk. Længst borte kom hans Hustru . . . hun, der har de trætte Øjne og saa pinligt et Smil. Hun saa ikke en Gang efter, hvem det var, han bragte sin Hyldest.«

Hun rynkede Panden og saa vredt paa ham.

»Saa bad han dig synge Sangen endnu en Gang, og de flokkedes om dig og føjede deres Bønner til hans. Du gik over Gulvet . . . din sikre, langsomme Gang . . . du gaar al Tid ens, Adelheid . . . som den, der ikke kan standses. Din hvide Kjole bølgede efter dig; der blev stille i Salen.«

Cordt tav lidt. Fru Adelheid lagde Hovedet tilbage i Stolen og lukkede Øjnene.

»Saa sang du . . . hans Sang . . .

den samme, du sang for et Øjeblik siden ved det gamle Spinet . . . ja, du hørte vel, jeg klappede, Adelheid? Han stod ved Siden af dig og saa paa dig . . . ærbodig, lykkelig. Og du saa paa ham for at læse i hans Øjne, hvor dejlig du var.«

»Hvor du kan gøre det ondt,« sagde hun.

Cordt bøjede sig ned over hende.

»Se paa mig, Adelheid.«

Hun saa paa ham og blev bange.

»Hvor tør du komme her op med dit Følge?« sagde han. »Her op . . . til mig . . . i denne Stue? Se paa mig, Adelheid. Er der ikke Plads nok i Huset endda? Er der ikke hundrede Huse i Byen, hvor du kan lege Legen, du elsker?«

Fru Adelheid rakte Hænderne op imod ham.

»Cordt.«

Men hans Øjne var store og strenge, og hun kunde ikke holde ud at se i dem.

Saa rejste hun sig op og stod foran ham med bøjet Hoved.

»Skal jeg gaa, Cordt?« sagde hun stille.

Han svarede hende ikke, men gik over Gulvet. Og Fru Adelheid satte sig paa Kanten af den store Stol, som om hun ikke hørte hjemme i Stuen.

»Ja . . . Martens,« sagde han.

»Du var ikke venlig mod ham i Aften, Cordt.«

Hun sagde det for at sige noget og uden at tænke over det, men fortrød det i samme Nu og saa forknyt

til ham. Men han slog med Haanden og svarede rolig:

»Saamænd var jeg saa. Saa venlig, som han ønsker det, og en hel Del mere, end jeg mener.«

Han stod ved Kaminen og saa ned for sig. Hun tog hans Haand og lagde sin Kind paa den.

»Martens er ingen Ting for mig,« sagde hun.

»Nej,« sagde Cordt. »Ikke saadan. Ikke Manden . . . Mandfolket. Saa vidt er vi ikke. Men vi er videre.«

»Jeg forstaar dig ikke,« sagde hun sørgmodig.

»Det er ikke en Mand . . . en god eller en slet Mand, der bejler til dit Hjerte og har vundet det eller vil vinde det. Martens er ikke min Rival. Han elsker dig ikke, og han prøver ikke

paa at bilde dig det ind. Han lyver ikke. Det bruger man ikke nu om Stunder, undtagen i de lavere Klasser. Hos os ser vi sjældent saa meget som Skyggen af en Skandale. Hvor skulde vi faa den Kraft fra, der kræves til et Brud, en Skilsmisse, en Flugt fra Selskabet? Det er Soldaten, der fortæller sin Pige, at hun er den eneste . . . det er Smedesvenden, som slaar sin utro Kærreste ihjel . . . det er Bondepigen, som gaar i Mergelgraven, naar hendes Ven har sveget hende for en anden.«

Han tog sin Haand til sig og foldede Armene over Brystet.

»Martens er ingen Don Juan. Det er ikke hans Lidenskab, der daarer Kvinderne, ikke hans Mandsmod og Mandskraft, der vinder dem. Sin Attraa bringer han til Smaagaderne, sin Mad faar han

hos sin Hustru. Han kan ikke elske. Kvinderne bliver hans, naar han begærer dem, men han har aldrig været nogen Kvindes. Hans Øjne, hans Ord, hans Sange lovsynger Kærligheden med en fortryllende, tungsindig Træthed, som ingen kan modstaa. Saa lægger han sit Hoved i hendes Skød og fortæller hende om sine evige Længsler og evige Skuffelser. Han udleverer sig til hende og beder hende ikke forraade ham. Saa elsker hun ham. Og hun er hans . . . saa meget han vil.«

Hun vilde sige noget; men Cordt rystede afvisende paa Hovedet, og hun sukkede og tav.

»Han er ikke længer ung. Men det gor ingen Ting. Han har aldrig været det. Hans ubegrænsede Modtagelighed, hans evige Beredthed gør ham

ung i Kvindernes Øjne, som han er et Fruentimmer i Mændenes. Hans slappede Sanselighed har gennemtrængt hver Fiber af hans Legeme og hans Sjæl . . . saadan, at den bærer hvert Ord, hvert Blik, hver Tanke. Han er viljeløs og sød og syg og upaalidelig. Han hungrer aldrig, og han er umættelig. Han sluger Kvinder og spytter dem ud igen . . . med syge Længsler og mismodigt Sind og ringere Evne til at leve Livet.«

»Cordt . . . Cordt . . . hvad kommer han mig ved . . . hvad kommer han os ved?«

Han saa paa hende og tav lidt.

»Martens er Gartneren i den Have, hvor du plukker dine Blomster,« sagde han saa.

»Han er den største. Men han er bare en af tusinde. I Hovedsagen ligner

disse Kærlighedens Sportsmænd allesammen hinanden. Skal jeg føre dem frem for dig?«

»Nej, Cordt.«

»Jeg kan gøre det uden at krænke nogen ved Navns Nævnelse,« sagde han. »Du kender dem alle. Du kender dem straks.«

»Cordt.«

Men Cordt hørte ingen Ting.

»Du kender ham, om hvem vi alle ved, at han har mange Elskerinder, endda vi ingen Ting kan sige ham paa i hans Ansigt. Ofte faar han en ny. Saa har han en til . . . det er det hele . . . for han slipper aldrig de gamle.«

»Nu er det nok, Cordt.«

»Og han, som fortæller sine Veninder, at han kun har elsket én Kvinde,

og det er hans Moder. Har du lagt Mærke til den Rolle, Moderen spiller i disse trætte Mænds Fantasier? I deres Bøger . . . deres Elskov? Hun er Symbolet paa deres Tømmermænd, deres kraftesløse Anger. Hun skal dulme deres ormstukne Tanker . . . de hvisker hendes Navn, naar de kysser deres Elskerinde. Jeg véd ikke, om Fornærmelsen mod Moderen eller mod Elskerinden er den største.«

Fru Adelheid vilde rejse sig, men han gik i det samme saa tæt forbi hende, at hun ikke kunde. Saa blev hun siddende, træt og forpint, og han gik rundt i Stuen og stod stille hist og her, imens han talte.

»Det er disse Mænd, vore Hustruer tilhører,« sagde han. »Og de tager dem

ikke bort, saa vi kan sørge over dem og faa os nye Hustruer. De nøjes med at bide Toppen af det Elskovens Træ, vi har plantet i vor Have, og lader det saa staa og vantrives, som det kan bedst.«

Fru Adelheid stod foran ham med vaade Øjne og skælvende Læber.

»Cordt.«

Men Cordts Ansigt var hvidt af Vrede, og hun kunde ikke finde et Ord at sige.

»Morer jeg dig, Adelheid?« spurgte han.

Hun gik tilbage til sin Plads ved Kaminen og satte sig igen.

»Du slukker alle Lysene for mig,« sagde hun.

Han gik over Gulvet og talte videre.

»En Mands ærlige Elskov er ingen Ting mere, naar en af disse Herrer har sét paa hans Kvinde. Saa er man degraderet til Ægtemand . . . en sløv og førladen Person . . . Ejermand til noget, der ikke kan ejes. Saa er der vakt i min Hustrus Sind en Længsel efter noget, som ikke er til. Hendes Fred er bleven til Kedsomhed, og den Elskov, hendes Ægtestand byder hende, til en tom Vane. Hun resignerer. Og alle dumme Bøgers dumme Ord synger i hendes Øre. Hun véd, at ingen Elskov varer evig . . . at Ægteskabet er hæsligt. I hendes Sjæl stiger utaalmodige Sukke, som gør hende Dagen besk og Natten glædeløs. Saa veksler hun Kjærlighedens Dukat i Smaamønt og klatter den bort, mens Lysene skinner, og Musiken spiller op.«

Han lagde de foldede Hænder om

sin Nakke og stod ved hendes Stol og saa hen for sig.

»Adelheid,« sagde han . . . »jeg begriber ikke, at de, der volder det, skal have Lov til at gaa frit omkring iblandt os. Og vi ærer dem som de mest udmærkede blandt Mændene.«

»Naar vi ser et stakkels vanført Menneske, gyser det i os . . . ikke sandt, Adelheid? Vi væmmes ved et Ansigt fuldt af Saar. Men disse spedalske straaler for vore Øjne i en Glans og en Skønhed, hvortil der ikke er Mage.«

Han gik op og ned en Stund, og Tiden led, og der var stille i Stuen.

Saa satte han sig i sin Stol, der henne hvor den stod, ved Balkondøren hos de røde Blomster.

Han var træt og lukkede sine

Øjne. En Gang imellem aabnede han dem, naar der rullede en Vogn over Torvet eller lød et Raab. Saa lukkede han dem igen og faldt hen i en Døs, hvor al Ting var nærværende og pinefuldt.

Og saa for han pludselig i Vejret.

Fru Adelheid laa foran ham paa Gulvet med Kinden paa hans Knæ. Hans Haand var vaad af hendes Graad.

»Vær ikke vred paa mig, Cordt.«

Han saa paa hende, men sagde ingen Ting.

»Cordt . . . naar du saadan siger det . . . saa er det saadan . . . ogsaa for mig . . . Det er saa kønt og saa godt altsammen . . .«

Han skød sin Stol tilbage og rejste sig.

»Vogt dig vel for, hvad du gør,

Adelheid,« sagde han. »Jeg er ikke en Modepræst, der hidser og beroliger dine Nerver . . . ikke en Digter, der læser sit nyeste Værk for dig. Jeg er din Mand, der kræver dig.«

Han gik over Gulvet og kom saa tilbage og strøg hende over Haaret.

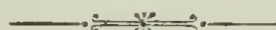
»Det er over os, Adelheid,« sagde han sørgmodig. »Gud hjælpe os.«

Hun tog hans Haand og lagde den over sine Øjne, saa fast, at det smertede hende.

»Om nu den gamle Gud var til, saa kunde vi lægge os ned paa vore Knæ og folde vore Hænder i hinanden, som de gjorde, der byggede denne Stue. Var det ikke godt, Adelheid?«

»Jo.«

»Jeg kalder paa ham, Adelheid ... Og paa alt i Verden, der er større end min Evne . . . Og paa det lille Barn dernede.«

Fru Adelheid laa paa Gulvet foran sin Stol og plukkede sine Blomster itu. Cordt sad med Hovedet støttet i Haanden og saa paa Blomsterne.

»Blot du vilde tale, Cordt . . . Blot du vilde spørge mig om noget. Hvorfor spørger du mig ikke om noget?«

»Hvad skulde jeg spørge dig om?«

»Spørg mig om, hvad jeg tænker paa. Hvorfor jeg kom saa tidlig hjem. Hvorfor jeg ikke har været her saa længe.«

»Jeg véd det jo altsammen, Adelheid.«

Hun foldede Hænderne om sit ene Knæ og gyngede frem og tilbage og saa paa ham med mørke, vrede Øjne.

»Er der noget, du ikke véd, Cordt?«

»Nej.«

»Det tror jeg heller ikke. Du kender ret og vrangt paa al Ting mellem Himmel og Jord. Du er aldrig i Tvivl og aldrig i Vaande. Du véd straks, hvad der er rigtigt, og hvad der er galt, og saa gaar du hen og gør det rigtige.«

Han rystede paa Hovedet og sagde ingen Ting, og hun blev vredere.

»Du alene véd det. Den, der ikke følger dig, er fortabt. Her er ikke Plads i Huset til andre end dig og dine Tjenere.«

Cordt bøjede sig ned over hende og løftede hende op i Stolen.

»Ti stille lidt, Adelheid,« sagde han. »Og bliv lidt rolig.«

Men hun lod sig glide ned paa Gulvet igen og saa trodsigt paa ham.

»Jeg vil ikke sidde i den Stol,« sagde hun. »Aldrig mere. Jeg er ikke værdig til den Ære. Du véd det ikke altsammen, Cordt. Du kender mig ikke.«

Han strøg hende over Haaret med begge sine Hænder og tvang hendes Hoved tilbage.

»Saa vis mig dig,« sagde han.

Hun gjorde sit Hoved fri og hendes Øjne blev vaade.

»Du maa ikke være god imod mig,« sagde hun. »Du kender mig ikke. Jeg er ikke den, du tror.«

Saa lagde hun sit Hoved paa Stolen og sagde stille:

»Jeg er saa bedrøvet, Cordt.«

»Du bliver glad igen.«

»Det gør jeg nok,« svarede hun. »Men jeg bliver al Tid bedrøvet.«

Hun tog den ødelagte Buket og lagde den paa Stolen og sin Kind paa den. Saa lukkede hun sine Øjne. Cordt saa paa hende, saa træt hun saa ud, og de sad længe tause.

»Her er saa koldt,« sagde hun saa.

Og atter faldt Stilheden over Stuen.

»Cordt.«

Fru Adelheid satte sig med Ryggen mod Stolen og stirrede i Ilden med underlige Øjne.

»Cordt . . . véd du . . . at somme Tider, naar jeg er gladest . . . ude . . . saa er det, som om jeg hørte smaa Børn græde.«

Han sad stille.

»Jeg hører smaa Børn græde, Cordt. Naar jeg danser . . . og somme Tider,

naar jeg synger. Og i Theatret . . . naar der er mange Lys og Mennesker, og jeg er glad . . . saa kommer det saa tit. Saa hører jeg smaa Børn græde . . . langt, langt borte, men saadan, at jeg tydelig kan høre det . . . jeg kan ikke lade være at høre det . . . Cordt . . . véd du, hvad det er?«

»Ja, jeg véd, Adelheid.«

Fru Adelheid saa paa ham og vendte saa igen sine Øjne mod Kaminen.

»Somme Tider kommer det anderledes,« sagde hun. »Naar jeg hører et Barn græde . . . naar der virkelig er et Barn, som græder . . . et fremmed Barn, som ikke kommer mig ved, som jeg slet ikke kender . . . jeg behøver ikke en Gang at sé det, Cordt . . . men saa kommer jeg til at græde.«

Hun tav lidt. Saa vendte hun sit Ansigt imod ham og spurgte:

»Véd du, hvad det er, Cordt?«

Og han saa rolig paa hende og sagde igen:

»Ja, jeg véd, Adelheid.«

»Jeg véd det ikke,« sagde hun og rystede stille paa Hovedet. »Jeg elsker vores lille Dreng og er lykkelig, naar jeg har ham. Ikke sandt, Cordt?«

»Jo.«

»Men han har det meget bedre hos gamle Marie. Hos hende holder han mest af at være. Han rækker efter mig, naar jeg kommer. Men naar jeg saa har haft ham lidt, vil han til Marie igen. Han er jo saa lille endnu.«

»Ja.«

»Somme Tider vil han ikke paa

nogen Maade kysse mig. Gamle Marie vil han al Tid kysse.«

»Naar hun dør en Gang, vil vi sætte en Sten paa hendes Grav,« sagde han. »Og paa Stenen skriver vi: det var hende, Børnene i Huset kyssede.«

Fru Adelheid lagde sine foldede Hænder under Nakken og saa op i Loftet.

»En Gang, du fortalte mig om din Moder . . . det er længe, længe siden, Cordt. Den Gang talte du saa tit om hende . . . hvorfor gør du aldrig mere det?«

»Jeg tænker kun paa dig.«

Hun flyttede sig nærmere til ham og lagde sit Hoved paa hans Knæ.

»Maa jeg ligge saadan, Cordt?«

Han strog hende over Haaret og lod sin Haand blive liggende paa hendes Skulder.

»Det er saa godt,« sagde hun.

Cordt saa paa hendes Haar og strøg over det igen. Hun lukkede Øjnene og puttede sig op til ham.

»Her er saa stille,« sagde hun. »Nu vil jeg sove.«

Men saa blev hun urolig paa ny. Hun rejste sig halvt op og laa paa Knæ med Hænderne foldede i Skødet. Hendes Haar havde løsnet sig og gled ned over hendes Skulder. Hendes Øjne stirrede i Ilden.

»Du fortalte mig, at din Moder hver Aften klædte dig af, da du var lille,« sagde hun. »Og hver Morgen klædte hun dig paa . . . al Tid.«

»Det gjorde hun.«

»Du sagde, at hun saa tit kom for sent i Theatret . . . eller hun rejste sig fra Bordet, naar der var Selskab.

Og din Fader var saa vred paa hende for det.«

Han nikkede.

»Jeg synes, din Fader havde Ret,« sagde hun. »Jeg synes det var underligt af din Moder . . . ikke rigtig . . . ikke rigtig naturligt.«

Cordt strøg sit Haar fra Panden, men sagde ikke noget.

»Jeg kunde godt mærke, Du vilde have mig til at gøre det samme. Men jeg kunde ikke gøre det. Jeg kan ikke gøre det saa godt som gamle Marie, og jeg kan ikke forstaa, at det skal være nødvendigt for at være en god Moder.«

»Saa fortalte du mig ogsaa, at en Aften, da din Moder maatte bort, skreg du, lige til hun kom hjem.«

»Ja.«

»Men hvis nu din Moder havde

været ligesom jeg, og gamle Marie havde klædt dig af hver Aften . . . saa havde det jo været hende, du havde skreget efter.«

»Det havde det,« svarede han. »Men det var godt for mig og for Moder, at det var hende.«

»Jeg forstaar det ikke,« sagde hun.

Men saa løftede hun sit Hoved og saa paa ham med store, stolte Øjne.

»Jo . . . jeg forstaar det,« sagde hun. »Jeg forstaar, at det er trygt og godt for en Mand at vide sin Hustru lænket til sit Barns Vugge.«

»Det er det, Adelheid.«

Han saa rolig og bedrøvet paa hende, og hendes Trods var brudt i det samme.

»Hvor du siger det sært,« sagde hun. »Cordt . . .«

Saa lagde hun atter sit Hoved paa hans Knæ, og de var tavse en Stund.

»Jeg husker den Aften, jeg skulde paa mit første voksne Bal,« sagde hun saa. »Der kom en Dame og friserede mig. Jeg var saa højtidelig, og Damen var saa snaksom. Hun sagde til mig, at jeg var smuk, og at jeg nok snart blev gift; derfor skulde jeg skynde mig at danse; for naar man først var gift, kunde man ikke danse mere. Jeg spurgte hende, hvad hun mente med det, og sagde, at jeg kendte mange gifte Damer, som dansede. Hun fortalte mig saa, at man kunde nok, og der var mange fine Damer, som gjorde det. Men saa dansede man sine Børn ihjel, og derfor var det en stor Synd.«

Han flyttede sig i Stolen. Hun

løftede sit Hoved og lagde det igen paa hans Knæ.

»Tror du, man kan danse sine Børn ihjel, Cordt?«

Han svarede ikke, men strøg hende over Kinden. Men hun skød hans Haand bort og vendte sit Ansigt om og saa paa ham.

»Tror du det, Cordt?«

Han nikkede.

Saa rejste Fru Adelheid sig med Besvær fra Gulvet og stod foran ham. Langsomt løftede hun Hænderne og pressede dem mod sine Tindinger.

Cordt sprang op og tog hendes Hænder fast i sine og drog hende til sig. Men hun rev sig løs, og hendes Øjne stirrede stift mod hans og saa ham ikke.

»Adelheid.«

»Det er dine og mine Børn, Cordt . . . de smaa Børn, som græder, naar jeg er glad . . . de Børn, som døde, fordi deres Moder dansede . . .«

»Adelheid.«

Hans Stemme var saa blød, og hans Øjne saa milde. Hun stirrede i dem og saa det tindre i deres Bund. Hun forstod, at det jublede i ham, fordi han troede, han havde hende, som han vilde.

Han rakte sine Hænder ud imod hende, og hans Øjne og hans tavse, skælvende Mund sagde hende tusinde kærlige Ord. Hun stod stiv og kold og saa paa ham paa samme Maade.

Og da hans Hænder rørte ved hende, veg hun fra ham og skød Stolen langt tilbage, som om hun ikke kunde faa Plads nok.

»Du forstaar mig ikke,« sagde hun.

Hun gik gennem Stuen hen til Balkondøren og stod der. Saa kom hun tilbage til Kaminen, hvor han havde sat sig og saa paa ham, som om han var en fremmed Mand.

»De smaa Børn, som græder,« sagde hun. »Hvad græder de for?«

Han løftede sine Hænder og lod dem falde ned paa Stolearmene.

»Hvad græder de for?« sagde hun igen. »Fordi de ikke er kommen til en Verden, som lukkes for dem i samme Nu, de ser dens Skønhed? . . . fordi de ikke fødes til at dø?«

Hun gik igen og kom tilbage og satte sig i sin Stol med et anstrengt Udtryk i Ansigtet, som skulde hun forklare noget for en, der var tungnem.

»Det nytter ikke noget,« sagde hun.

Hendes Stemme var haard. Hun

gyngede frem og tilbage med Overkroppen, og hendes Tanker jog efter Ord, hvori hun kunde sige det saadan, at det én Gang for alle stod fast og ikke kunde misforstaas.

Saa faldt hendes Blik paa Cordt, som han sad der ved hendes Side, sammensunken og træt med slukte Øjne og slappe Hænder. Hun saa, hvor hun gjorde ham Fortræd. Hun vilde gøre det ugjort og godt, og Graaden brød i hende.

»Cordt.«

Hun tog hans Haand, og den laa død i hendes.

»Kan du ikke hjælpe mig?«

»Nej, Adelheid.«

Saa slog hendes Stemning atter om. Hun skød sig frem i Stolen og foldede Armene over Brystet.

»Saa maa jeg hjælpe mig selv,«

sagde hun. »Hvor skulde du ogsaa kunne det, du gamle . . . gamle Mand.«

Han svarede ikke, rørte sig ikke, saa ikke paa hende.

»Du gamle Mand,« sagde hun igen. »Som længes efter Ro og Fred og slet ikke andet. Saa giver du det ud for den bedste Lykke, som er nemmest og billigst og kan bruges i Huset.«

Cordt havde rejst sig over Ende i Stolen. Hans Hænder laa knyttede paa hans Knæ, hans Øjne flammede.

»Saa sætter du hende, du elsker, i din Moders Stol . . . din Bedstemoders og din Oldemoders Stol . . .«

Han fløj op og stod foran hende med Hænderne i Siden og fast sammenkneben Mund.

»Ti stille.«

Fru Adelheid for sammen og saa sky til ham.

»Saadan har du ikke Lov at tale til mig,« sagde hun.

Han satte sig igen, og hun lagde sit Hoved tilbage i Stolen med Ansigtet vendt bort fra ham. Hun var saa træt, kunde ikke finde de Ord, hun vilde, sagde det al Tid anderledes og i en anden Tone, end hun tænkte det.

Og mens han faldt i Ro ved Siden af hende, tænkte hun klarere, end hun plejede, og syntes ikke, der var andet at gøre end at sige det værste. Saa knyttede hun Hænderne for at gøre sig stærk og lukkede sine Øjne i, mens hun talte.

»Du skal vide det, som det er, Cordt. Det er sandt altsammen, saadan som du har set det, og saadan som du sagde det. Jeg har løjet for dig, Cordt. Jeg løj i

mine Ord . . . jeg løj, hver Gang jeg kom herop og sad hos dig.«

Nu saa hun paa ham. Han løftede med Anstrengelse sit Hoved og mødte hendes Blik. Saa vendte han Ansigtet bort igen.

»Du lyver nu,« sagde han.

Hun aabnede Munden og lukkede den igen, saa Tænderne slog sammen.

Saa foldede hun Hænderne i Skødet og bøjede sig over dem og græd.

»Jeg véd det ikke,« sagde hun.

Cordt stod op og gik over Gulvet, langsomt og træt og uden Tanker. Fru Adelheids Taarer faldt i hendes Skød.

De var i Stuen, hver for sig, uden Forbindelse, uden Fornemmelse af hinanden. Deres Hjerter var døde, deres Tanker lammede. De var ikke længer to Mennesker, som elskede hinanden og

kæmpede for at faa det godt, ikke en Gang to, der var vrede eller sorgfulde, fordi de skulde skilles. De var blot to, som skulde dø for Loven, og hvem Tilfældet havde spærret inde i det samme Rum, men som ellers ikke havde noget med hinanden at gøre.

Cordt var den, der først kom til Besindelse.

Han stod ved Ryggen af hendes Stol, og det var Duften af hendes Haar, der vækkede ham. Han bøjede sig dybere over hende og mindedes, hvem hun var. Han saa paa hendes Hænder, der var vaade af Taarer, og hans Hjerte græd med hende.

Saa vidste han i det samme, at han maatte spare sin Ynk, om han vilde bevare hende. Og som han vidste det, sluktes det øjeblikkelig i fuldkommen For-

staaelse af, at hun var tabt for bestandig.

Han satte sig i sin Stol og ledte efter de Ord, som skulde siges. Han følte sig som Skuespilleren, der skal aflevere Stykkets sidste Replik, mens Folk allerede er i Færd med at gaa, fordi Opløsningen er kommen og Spændingen forbi.

»Adelheid,« sagde han.

Han kunde ikke sige mere. Hun forstod, hvad der skete i ham, og sluktes som han og græd stille.

— — — Og Natten skred.

Hun laa igen paa Gulvet, hvor hun laa før, med Kinden paa hans Knæ. Hun talte . . . hurtigt, afbrudt, uden at bryde sig om, hvad hun sagde, blot hun fik det altsammen sagt.

Cordt støttede Hovedet i sin Haand,

og hans store Haar faldt ned over hans Pande. Han lukkede Øjnene og aabnede dem igen, hørte, hvad hun sagde og glemte det igen, svarede en Gang imellem og vidste ikke andet, end at det var forbi.

»Der er andre Mænd for mig end du . . . det er sandt . . . det er sandt altsammen . . Aa, Cordt . . . maa jeg sige det, saa ondt som det er? . . . Og du vil være god . . . du forstaar, at det ikke er saadan . . . at det ikke er Utroskab . . .«

Hun knugede sine Hænder sammen og rystede fortvivlet paa Hovedet.

»Jo . . . jo . . . det et Utroskab, Cordt . . . det er det . . . Det er det, fordi det er dig . . . og fordi jeg nu forstaar det. Maa jeg sige det, Cordt . . . maa jeg sige det . . .«

»Jeg elsker Attraaen i deres Øjne ... jeg er nysgærrig efter den ... der er ingen Ting i den, der fornærmer mig ... jeg er lykkelig ved den, jeg vil selv vække den ...«

»Saadant noget siger man ikke til sin Mand, Adelheid.«

Hun saa paa ham.

»Til hvem skal jeg da sige det?«

»Saadant noget siger man ikke.«

»Aa ... jo ... jeg siger det. Jeg skal sige det. Fordi du er den, du er. Og du har jo ogsaa spurgt mig om det, Cordt ... du saa det og vilde værge mig ... derfor viste du mig det ... ikke sandt?«

»Jeg vidste ikke, hvad det var ... nu véd jeg det ... jeg lyver ikke nu ... men jeg vidste det ikke, før du sagde det. Og det er ikke blevet

grimmere for mig . . . det drager mig mere . . . Cordt, Cordt . . . det er kønnere.«

Hun gemte sit Ansigt i Hænderne og græd, saa hun ikke kunde tale.

»Og det er værre endnu, Cordt . . . det er værre, end jeg har sagt det . . . hvorfor jager du mig ikke ud . . . aa, om du var død, Cordt . . . hvorfor skal du være saa bedrøvet, og hvorfor skal det være mig, der gør det.«

»Naar du forkaster mig, saa sker der mig kun min Ret. For jeg véd, at det er dig, jeg elsker . . . Jeg véd det nu, som jeg aldrig vidste det før . . . du er den Mand, som er bestemt for mig . . .«

Hun greb i hans Klæder og rejste sig halvt, saa hendes hvide Ansigt var tæt ved hans.

»Cordt . . . kan du ikke vente paa mig, Cordt . . . jeg kommer jo . . .«

Saa slap hun ham og sank sammen paa Gulvet.

»Nej . . . nej . . . jeg kan ikke det, du vil.«

Han rejste sig op og stod foran hende og saa i Ilden.

»Det er din Vilje, der er syg, Adelheid,« sagde han.

Han gik gennem Stuen og stod ved Balkondøren og saa ud. Saa kom han igen og satte sig i sin Stol.

»Du véd, hvor Herligheden er. Du véd, at den vår min og din, om du kunde række den. Men du kan ikke. For dig er der intet Perspektiv i Livet . . . alt er dig lige nær og lige fjernt, lige smaat og lige stort. Du er som Martens og de andre. Du hører dem

til, fordi din Vilje er veg som deres. Du bliver som de.«

»Nej, Cordt.«

»Jo. Du er som de. Du er Kvinde, og du er fin, og derfor ræddes du for Solen. Men du er deres. Du og jeg er Dødsfjender. Var du den, hvem min Søn havde valgt til sin Hustru, da maatte jeg grue for hans Lykke.«

»Og du havde Lykken, som du søger . . . nej, som den er. Du satte Bægeret for din Mund, da du var ung nok til at taale Vinen og gammel nok til at vide, at den var god.«

Han strøg sit Haar fra Panden og saa sig om i Stuen.

»Der er ingen Ting at sige til det. Tiden har født dig, og Tiden tager dig. Der var ingen Mening i at sætte dig i den gamle Stue.«

»Nej, Cordt.«

»Men du er klog, og du er fin, og du har set dens store, stille Skønhed. Og en Gang vil du se, at Lykken laa i Landet, hvor du var, og du drog ud for at finde den i fjerne Verdener.«

»Ja, Cordt.«

»En Gang vil du se det. Men saa er det for sent. Saa er Aarene gaaede. Saa er Strengene i det gamle Spinet forstummede af Rust, og Rokken falden i Pinde, og Ilden slukt i Kaminen. Saa er din Fantasi forvirret og angst som Fuglen, der flagrer bestandig mod Ruden. Din Tro er tabt, og din Blufærdighed bleven ukysk.«

Han rejste sig og gik over Gulvet til Balkondøren. Fru Adelheid laa med Kinden mod Ildgitteret og lukkede Øjne.

Der var saa stille i Stuen som aldrig

før. De følte det begge to og følte det som Stilheden, naar Smerterne stilner af, før Døden kommer. De havde hørt op med at stampe mod det overmægtige, det uafvendelige, og de var saa trætte, at de ikke længer tænkte paa Nederlaget, de havde lidt, men blot smilte ud i Freden, de havde vundet.

. . . Og Natten skred.

De sad igen i de sælsomme, gamle Stole og saa mod Gløderne, der sluktes i Kaminen. Lysene var ved at brænde ned.

De var saa milde begge to og saa stille. Det var Aar, siden de sidst stod mod hinanden. Deres Ansigter var rolige, deres Øjne klare og sorgmodige, naar de saa paa hinanden, men uden Længsel, uden Vrede og Bitterhed.

Og de saa paa hinanden, og de

talte sammen . . . om det, der var forbi.

Ordene havde ikke mere nogen Braad. Han holdt hendes Haand i sin og trykkede den som en god Vens. Hun strøg en Gang hans Haar fra Panden, som hun vilde gjort det ved et Barn.

»Om nogen saa os sidde her, vilde han ikke forstaa, hvad der er hændt os,« sagde Cordt.

»Nej.«

»Og om han havde hørt hvert Ord, der faldt imellem os i denne Stue, vilde han maaske sige, vi var taabelige Narre begge to.«

Fru Adelheid rystede paa Hovedet.

»Det er godt, der ikke er hændt os mere,« sagde hun.

»Jeg véd det ikke,« svarede Cordt.

Saa slap han hendes Haand og rettede sig i Sædet.

»Somme Tider synes jeg, det var nemmere, om der var en Gerning, der skulde tilgives,« sagde han. »Noget, der kunde glemmes. Saa var det jo ikke forbi.«

»Det er ikke forbi,« sagde hun. »Det er glippet mellem os, fordi jeg ikke holdt det Maal, hvormed jeg skulde maales. Men vores Dreng der nede lever, og han kan vinde sig en Hustru, som kan sidde i den gamle Stue med Ære.«

»Nej,« sagde Cordt. »Den gamle Stues Løndom er ude. Den passer ikke i Tiden, som er, og mindre endnu i den, som kommer. Vor Søn skal ikke sé sin Lykke briste her.«

Og lidt efter pressede han sin Haand

haardt imod Tindingen og sagde saa sagte, at hun netop hørte det:

»For det er strengt at gøre sin egen Lykke ringere.«

. . . Lysene sluktes . . . et for et.

»Det er sent, Adelheid,« sagde han. »Vi maa vel gaa.«

»Ja,« sagde hun.

Men ingen af dem kunde gøre det.

De saa paa hinanden og blev siddende, i de samme Tanker, bange for at ende denne stille Nat, efter hvilken der skulde komme onde Dage.

Saa gik det sidste Lys ud.

Paa Bordet brændte Cordts Lampe endnu, men det var, som om al Ting forrykkedes i Stuen ved dens Skær. Der var Mørke, hvor der før var Lys, og store Skygger paa Væggen.

De følte det begge som noget

uhyggeligt og rykkede uvilkaarlig tættere til hinanden.

»Syng for mig, Adelheid,« sagde han.

Hun gik til Spinetet og satte sig og saa paa Tangenterne.

»Syng den sidste af Lenore-Sangene.«

Hun saa over Skulderen, men kunde ikke se Udtrykket i hans Ansigt.

Saa sang hun:

Naar Døden kommer, kommer du
— du Livets røde Lys, Lenore.
Og Døden dør i samme Nu
for dine glade Øjne store.
Saa er jeg Dødens ej, men din.
Og ingen Taarer, ingen Klage —
læg blot din røde Mund paa min,
og tag din Sjæl tilbage.

Saa har jeg set for sidste Gang
min Elskerindes Øje straale,

og hvad jeg synded, hvad jeg sang,
de andre veje maa og maale.
Men du vil stundom tænke paa,
naar Natten falder for din Rude,
blufærdige Violer blaa,
som duftede derude.

Cordt stod bag hendes Stol, da Sangen var til Ende. Hun mærkede det ikke, men sad med Hænderne paa Tangenterne og gentog sagte de sidste Strofer.

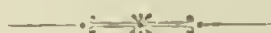
Han saa paa hendes Haar og hendes Hænder og paa den hvide Kjole, der laa over hendes Skulder og hendes Skød. Han vidste som aldrig før, hvad han havde tabt, og at han aldrig vilde vinde det tilbage. Hans Hænder skælvede, hans Øjne brændte. Han syntes, han maatte dræbe hende og sig selv.

Saa sagde han hendes Navn.

Hun saa op og saa paa ham.

Hun glemte det altsammen, sansede ikke andet end ham. Han saa det i hendes store, underlige Øjne og paa hendes røde Mund.

Og hun sprang op med et Raab af Lykke, og han tog hende i sine Arme og bar hende bort.

Lysene paa Kaminen var tændte, og Skæret fra Balkondøren faldt over Torvet, som det havde gjort hver Aften, siden Huset blev bygget.

Der ude laa Torvet i tusinde Lys. Vognene larmede, men fjernt, for Huset var trukket langt tilbage, og Murene var tykke som et Slots.

Og alt som Timerne randt, og det blev Nat, stilnede Larmen af, og man hørte Fontænens Rislen, som aldrig begynder og aldrig hører op, og Raab, som ingen véd, hvad er, og ensomme Trin, som kommer nærmere og gaar bort igen.

Inde i den tomme Stue stod Cordt ved Kaminen.

Han stirrede paa de Steder, hvor de sælsomme gamle Ting havde staaet, som havde sét hans Slægt vandre gennem Stuen.

Han mindedes hver enkelt, hvad han havde bragt, og saa til den Plet, hvor det ikke stod mere. Han lukkede Øjnene og saa det altsammen paa sin Plads igen . . . Spinetet sang . . . Fru Adelheids hvide Kjole raslede over Tæppet.

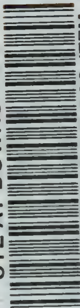
Han tænkte paa ham, som havde bygget Huset og Stuen og nævnt den som Husets Sjæl og Sagn og Lønkammer. Paa alle dem, som efter ham havdeført deres Hustru her ind . . . paa den Dag, da han selv for første Gang stod i Stuen.

Og han gik hen og aabnede det hemmelige Rum i Væggen, som gemte det gamle, gule Dokument, hvor hver af dem, der tog Stuen i Besiddelse, havde skrevet deres Navn og deres Hustruers.

Han læste Bygherrens Beretning i dens stærke Enfoldighed.

Og da han havde læst den og læst den igen, slettede han sit og Fru Adelheids Navn og gik og lod Døren aaben efter sig.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 10 01 05 004 0